

(Dziennik Urzędowy z 30 czerwca 2003 r NR 83 poz. 1362)

Rozporządzenie Nr 15/2003
Wojewody Pomorskiego
z dnia 23 czerwca 2003 roku
w sprawie ustanowienia Planu ochrony Parku Krajobrazowego "Dolina Słupi"

Na podstawie art. 13 a ust. 6 ustawy z dnia 16 października 1991 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2001 r. Nr 99, poz. 1079, Nr 100, poz. 1085, Nr 110, poz. 1189, Nr 145, poz. 1623 oraz z 2002 r. Nr 130, poz. 1112) zarządza się, co następuje:

§ 1

1. Ustanawia się Plan ochrony Parku Krajobrazowego Dolina Słupi zwany dalej planem, w skład którego wchodzi Plan
  - 1) opis ogólny Parku Krajobrazowego "Dolina Słupi", stanowiący załącznik nr 1 do rozporządzenia,
  - 2) ustalenia planu, stanowiące załącznik nr 2 do rozporządzenia,
  - 3) rysunki planu w skali 1:25.000 oraz 1:50.000, stanowiące załącznik nr 3 do rozporządzenia.
2. Zobowiązuje się Wojewódzkiego Konserwatora Przyrody w Gdańsku i Dyrektora Parku Krajobrazowego "Dolina Słupi" do wdrożenia i kontroli realizacji ustaleń upi

§ 2

1. Rozporządzenie wchodzi w życie z upływem 14 dni od daty ogłoszenia jego tekstu w Dzienniku Urzędowym Województwa Pomorskiego.
2. Rozporządzenie podlega ogłoszeniu na tablicach ogłoszeń Parku Krajobrazowego "Dolina Słupi", właściwych urzędów oraz właściwych sołectw oraz właściwych sołectw - przez okres 1 miesiąca

z up. Wojewody Pomorskiego
K. Gozdawa-Nocoń
Wicewojewoda Pomorski

Załącznik nr 1 do rozporządzenia nr 15/2003

Wojewody Pomorskiego z dnia. 23 czerwca 2003

Opis ogólny Parku Krajobrazowego "Dolina Słupi"

1. Park Krajobrazowy „Dolina Słupi” został utworzony Uchwałą Nr X/42/81 WRN w Słupsku z dnia 8 grudnia 1981 r., zmienioną Rozporządzeniem Nr 10/98 Wojewody Słupskiego z dnia 21 sierpnia 1998 r.
2. Park ma powierzchnię 37.040 ha i obejmuje tereny położone w granicach 7 gmin: Borzytuchom, Bytów, Czarna Dąbrówka, Dębica Kaszubska, Kobylnica, Kolczygłowy i Słupsk, (powiaty: bytowski i słupski, woj. pomorskie).
3. Otulina Parku ma powierzchnię 83.170 ha i obejmuje tereny położone w granicach 11 gmin: Borzytuchom, Bytów, Czarna Dąbrówka, Dębica Kaszubska, Kobylnica, Kolczygłowy, Lipnica, Parchowo, Słupsk, Studzienice i Tuchomie, (powiaty: bytowski i słupski, woj. pomorskie).

4. Północna część Parku leży w podprowincji Pobrzeża Południowobałtyckie, przy czym jej zachodnia część stanowi fragment mezoregionu Równina Sławińska, zaś jej wschodnia część stanowi fragment Wysoczyzny Damnickiej. Południowa część Parku leży w podprowincji Pojezierza Południowobałtyckie, w mezoregionie Wysoczyzny Polanowskiej.
5. Zgodnie z regionalizacją przyrodniczo-leśną Park położony jest w dzielnicy Pobrzeża Słowińskiego (mezoregion Równiny Słupskiej) i w dzielnicy Pojezierza Drawsko-Kaszubskiego (mezoregiony Wysoczyzny Polanowskiej, Pojezierza Drawsko-Bytowskiego oraz Pojezierza Kaszubskiego).
6. Stan środowiska Parku ogólnie jest dobry. Wody Słupi w większości wykazują pod względem wskaźników fizykochemicznych I lub II klasę czystości, sporadycznie III klasę. Dopływy Słupi – Bytowa, Kamienica, Brodek i Głazna wykazują złą jakość wody (klasa III lub NON). Wody rzeki Łupawy w granicach Parku wykazują III klasę czystości. Jeziora Parku mają wody na ogół w II klasie czystości, jedynie 2 jeziora mają wody III klasy czystości (J. Konitowskie i J. Głębokie), zaś 1 jezioro zaliczono do I klasy czystości (J. Pomysko). Stan czystości powietrza atmosferycznego na obszarze Parku jest dobry (stężenia znacznie poniżej dopuszczalnych norm).
7. Podstawową infrastrukturę techniczną Parku stanowią:
  - a) droga krajowa nr 21 : Słupsk - Kobylnica - Miastko;
  - b) drogi wojewódzkie: nr 210 Słupsk - Dębica Kaszubska - Bytów, nr 209 Warszkowo - Suchorze - Borzytuchom –Bytów, nr 212 Osowo Lęborskie - Bytów;
  - c) drogi powiatowe : Kwakowo – Żelkówko, Dębica Kaszubska – Kolczyglówki, Motarzyno – Kolczyglowy, Budowo – Bytów, Czarna Dąbrówka – Ceromi, Oskowo – Pomysk Wlk.;
  - d) linia energetyczna 110 kV Bytów - Słupsk;
  - e) elektrownie wodne na Słupi : Struga, Gałąźnia Mała, Strzegomino (Konradowo), Krzynia;
  - f) radiolinia Bytów - Kobylnica, oraz kabel optotelekomunikacyjny Bytów - Słupsk;
  - g) lokalne sieci wodociągowe, obejmujące ponad 90% gospodarstw domowych;
  - h) komunalne oczyszczalnie ścieków w miejscowościach: Bytów, Dębica Kaszubska, Kolczyglowy, Gałąźnia Wielka, Łubnia, Tuchomie, Czarna Dąbrówka, Jasień, Parchowo, Krępa Słupska, Ugoszcz, Borzytuchom;
  - i) składowiska odpadów komunalnych w miejscowościach: Sierzno, Unichowo, Czarna Dąbrówka, Rokity.
8. Struktura użytkowania gruntów Parku jest następująca: lasy - 71,7%, grunty orne – 12,3%, użytki zielone – 8,5%, wody i bagna – 6,3%, grunty trwale zainwestowane – 1,2%. Spośród gruntów leśnych ok. 90% stanowią lasy Skarbu Państwa, wchodzące w skład 2 nadleśnictw : Bytów i Leśny Dwór (RDLP Szczecinek). Wody powierzchniowe w większości stanowią własność Skarbu Państwa, w zarządzie RZGW Gdańsk. Grunty rolne stanowią własność Skarbu Państwa i osób fizycznych.
9. W granicach Parku mieszka około 6 tys. mieszkańców, co daje średnią gęstość zaludnienia 16 osób/km² . Na obszarze Parku przeważają niewielkie osady (do 50 mieszkańców). Największa koncentracja ludności występuje w miejscowościach gminnych Kolczyglowy i Borzytuchom.
10. Na terenie Parku istnieją 4 rezerваты przyrody (Grodzisko Borzytuchom, Gniazda Orła Bielika, Jeziora Małe i Duże Sitno, Gołębja Góra) oraz 58 pomników przyrody. Planowane jest utworzenie 6 nowych rezerwatów przyrody, 28 użytków ekologicznych, 65 pomników przyrody i 5 stanowisk dokumentacyjnych przyrody nieożywionej.
11. Park obejmuje ochroną 65-kilometrowy odcinek środkowego biegu Słupi : od Soszycy - na południu, do ujścia Głazny poniżej Łosina – na północy. Na odcinku tym Słupia przyjmuje 5 dopływów lewobrzeżnych i 2 dopływy prawobrzeżne. W granicach Parku znajduje się także górny fragment zlewni Łupawy z największym jeziorem Parku – Jeziorem Jasień.

- a) Park jest położony w obrębie wysoczyzn morenowych ostatniego zlodowacenia i charakteryzuje się dużą dynamiką rzeźby terenu.
- b) W Parku powszechnie występują gleby brunatnoziemne (brunatne właściwe i kwaśne, gleby płowe) , zaliczane do kompleksu żytniego dobrego (5) i bardzo dobrego (6) oraz gleby bielicoziemne (gleby rdzawe, gleby bielcowe i bielice)- zajmowane głównie przez zbiorowiska leśne. Ponadto lokalnie występują mady rzeczne, gleby torfowe i gleby murszowe, zaliczane do kompleksów 2z i 3z (użytki zielone średnie i słabe).
- c) Znajduje się tu 50 jezior o powierzchni ponad 1 ha – w tym 9 jezior lobeliowych oraz duża liczba podmokłych, zatorfionych obniżeń terenu oraz źródlisk. Charakterystycznym elementem Parku jest zabytkowy, czynny do dziś układ zabudowy hydroenergetycznej Słupi.
- d) Zbiorowiska leśne zajmują ok. 72 % powierzchni Parku i są to: kwaśna buczyna niżowa, żyzna buczyna niżowa, subatlantycki nizinny las dębowo-grabowy, śródładowy bór suchy, suboceaniczny bór świeży, bór bagienny, brzezina bagienna, łąg jesionowo-olszowy, ols torfowcowy.
- e) Z siedlisk nieleśnych wymienić należy: jeziora lobeliowe, torfowiska wysokie , przejściowe i niskie ze zróżnicowanymi zespołami szuwarowymi, łąki rdestowo-ostrożeńowe i trzęślicowe.
- f) Na obszarze Parku stwierdzono występowanie wielu gatunków podlegających ochronie prawnej: 39 gatunków roślin naczyniowych , 17 gatunków ssaków, 135 gatunków ptaków, 4 gatunki gadów, 9 gatunków płazów, 5 gatunków ryb i minogów.
- g) Na obszarze Parku do rejestru zabytków wpisanych jest 26 obiektów, w tym 2 obiekty sakralne, 6 dworów i pałaców, 7 parków, 1 cmentarz, 1 folwark, 1 zagroda ludowa, 3 obiekty przemysłowe i 5 obiektów archeologicznych. Planowane jest objęcie ochroną konserwatorską dalszych 33 obiektów i układów przestrzennych oraz 27 obiektów archeologicznych.

Załącznik nr 2 do rozporządzenia nr 15/2003

Wojewody Pomorskiego z dnia 23 czerwca 2003 roku

USTALENIA PLANU OCHRONY
PARKU KRAJOBRAZOWEGO "DOLINA SŁUPI"

Dział I WPROWADZENIE

1. Park Krajobrazowy "Dolina Słupi", zwany dalej "Parkiem", jest obszarem chronionym ze względu na występujące na jego obszarze wybitne walory przyrodnicze, krajobrazowe i kulturowe. Rozwój społeczno-gospodarczy obszaru objętego granicami Parku powinien być zgodny z zasadami zrównoważonego rozwoju; oznacza to:
  - 1) zachowanie walorów przyrodniczych, krajobrazowych i kulturowych Parku,
  - 2) rozwój wyłącznie takich sfer działalności społeczno-gospodarczej, które nie powodują nieodwracalnych zniszczeń w środowisku,
  - 3) rozwój wykorzystujący najczystsze technologie i najnowsze metody ochrony środowiska,
  - 4) rozwój społeczno-ekonomiczny wyrażający się poprawą warunków życia mieszkańców Parku.

2. Określa się generalne kierunki działań na rzecz ochrony przyrody Parku:
  - 1) wdrażanie zasad zrównoważonego rozwoju w obszarach użytkowanych gospodarczo, w tym:
    - a) ochrona walorów przyrodniczych i krajobrazowych poprzez odpowiednie zagospodarowanie strefy ekotonowej lasu, zwłaszcza w obszarach osadnictwa i turystyki,
    - b) ochrona wód poprzez uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej,
    - c) ochrona środowiska przed zanieczyszczeniem lub zniszczeniem w wyniku niewłaściwego postępowania z odpadami,
    - d) ograniczenie ryzyka wystąpienia na obszarze Parku i otuliny nadzwyczajnych zagrożeń środowiska i sytuacji awaryjnych stwarzających zagrożenie dla środowiska,
    - e) ochrona środowiska przed zagrożeniami pochodzącymi z rolnictwa,

- f) zachowanie ekosystemów barierowych hamujących przepływ biogenów z pól do wód powierzchniowych,
- 2) ograniczanie do niezbędnego minimum zmian użytkowania terenu z leśnego na inny.

Dział II CELE OCHRONY

Rozdział 1 Cele ochrony przyrody

1. Określa się ogólne cele ochrony przyrody:

- 1) zachowanie bioróżnorodności obszaru,
- 2) zachowanie względnie naturalnych ekosystemów i krajobrazów: dolinnych, jeziornych, leśnych i torfowiskowych, charakterystycznych dla Parku,
- 3) przywrócenie walorów przyrodniczych utraconych lub naruszonych w wyniku gospodarki człowieka, o ile jeszcze istnieją praktyczne możliwości takiego działania,
- 4) prowadzenie działań edukacyjnych na rzecz ochrony przyrody i krajobrazu Parku.
- 5) ochrona charakterystycznej struktury przestrzennej szaty roślinnej Parku, na którą składają się:
  - a) różnorodne fitocenozy charakterystyczne dla poszczególnych mikroregionów fizycznogeograficznych (wydzielonych na terenie Parku),
  - b) znaczący udział przestrzenny zbiorowisk siedlisk hydrogenicznych (w dolinie Słupi i jej dopływów, w dnach rynien jeziornych i licznych zagłębieniach wytopiskowych),
  - c) liczne naturalne zbiorowiska z zestawem charakterystycznych dla nich gatunków flory, rzadkich i zagrożonych w skali kraju i Europy,
  - d) wysoka lesistość Parku (72%) oraz duża powierzchnia zwartego kompleksu leśnego (ponad 26600 ha),
  - e) różnorodność typów zbiorowisk leśnych, z dużym udziałem charakterystycznych dla regionu ubogich lasów bukowych,
  - f) zbiorowiska roślinne związane z ekstensywnymi formami użytkowania rolniczego, należące do rzadkich i bardzo rzadkich w skali regionu i kraju,
  - g) znaczący udział powierzchni nie użytkowanych rolniczo, podlegających wtórnej sukcesji roślinności,
- 6) ochrona dynamiki procesów rozwojowych szaty roślinnej,

7) zachowanie kompleksu leśnego Parku, stanowiącego ponadregionalną ostoję zasobów genetycznych, zasilającą otaczające tereny.

2. Określa się szczegółowe cele ochrony przyrody:

A. Ochrona litosfery

1) zachowanie zróżnicowania geomorfologicznego Parku - charakterystycznych cech rzeźby: dolin rzecznych, rynien i wytopisk, pagórów morenowych i innych elementów rzeźby decydujących o zróżnicowaniu siedliskowym i bioróżnorodności Parku,

2) ochrona naturalnych procesów rzeźbotwórczych,

3) zachowanie w stanie zbliżonym do naturalnego tych odcinków doliny Słupi i dolin (koryta rzek, dna dolin i stoki) jej dopływów, które dotychczas nie zostały w istotny sposób przekształcone przez człowieka,

4) ochrona wszystkich gleb leśnych.

B. Ochrona wód

1) poprawa stanu czystości wód powierzchniowych, zwłaszcza wód pozaklasowych i odpowiadających III klasie czystości,

2) utrzymanie czystości wód jezior Parku,

3) zachowanie jezior lobeliowych,

4) zachowanie terenów podmokłych i zabagnionych.

5) utrzymanie ilości i jakości wód podziemnych.

C. Ochrona powietrza

1) nie dopuszczenie do pogorszenia jakości powietrza na obszarze Parku,

2) nie dopuszczenie do pogorszenia klimatu akustycznego na obszarze Parku.

D. Ochrona szaty roślinnej

1) zachowanie lasów na siedliskach hydrogenicznych różnych typów:

a) nadrzecznych łągów i olsów na terasach zalewowych rzek i strumieni oraz wokół jezior, w tym: zachowanie najcenniejszych florystycznie stadiów sukcesyjnych na siedliskach bagiennych (po zaniechaniu melioracji i użytkowania),

b) borów bagiennych oraz fragmentów brzezin bagiennych,

2) zachowanie fitocenozy jezior lobeliowych,

- 3) zachowanie torfowisk wysokich i przejściowych,
- 4) zachowanie charakterystycznych dla Parku układów leśno-wodno-torfowiskowych,
- 5) zachowanie zbiorowisk borów sosnowych na odpowiadających im siedliskach,
- 6) zachowanie zadrzewień przydrożnych oraz cennych fragmentów zadrzewień i zakrzaczeń na obszarach nieleśnych,
- 7) kontynuacja lub wdrożenie wybranych działań w gospodarce leśnej na terenie Parku, takich jak:
  - a) przebudowa drzewostanów całkowicie lub częściowo niezgodnych z siedliskiem,
  - b) restytucja runa i podszytu na obszarach renaturalizowanych,
  - c) zachowanie i ochrona śródleśnych stanowisk gatunków roślin chronionych, zagrożonych i ginących,
- 8) zachowanie walorów i bioróżnorodności wnętrza lasu poprzez poprawne zagospodarowanie strefy ekotonowej,
- 9) zachowanie roślinności brzegów rzek i jezior.

E. Ochrona fauny

- 1) zachowanie bogactwa gatunkowego i różnorodności fauny Parku,
- 2) ochrona wszystkich podstawowych biotopów ważnych dla rozrodu zwierząt, w tym zwłaszcza tarlisk ryb i lęgów ptaków,
- 3) zapewnienie ochrony miejsc gniazdowania, lęgu i rozrodu gatunków zagrożonych globalnie lub w skali kontynentu.

Rozdział 2 Cele ochrony środowiska kulturowego

1. Określa się ogólne cele ochrony środowiska kulturowego:

- 1) ochrona tożsamości kulturowej i ciągłości historycznej regionu,
- 2) ochrona charakterystycznych cech przestrzennych środowiska kulturowego Parku,
- 3) harmonizowanie elementów środowiska kulturowego i przyrodniczego Parku i jego otoczenia.

2. Określa się szczegółowe cele ochrony środowiska kulturowego:

- 1) zachowanie pradziejowych i wczesnośredniowiecznych mikroregionów osadniczych archeologicznego środowiska kulturowego, w tym: o własnej formie krajobrazowej,
- 2) zachowanie harmonijnych wsi o układzie wydłużonych ulicówek lub wsi owalnicowych,

- 3) zachowanie dworów i pałaców z zespołami parkowymi i folwarcznymi,
- 4) zachowanie malowniczych kościołów jednonawowych w konstrukcji szkieletowej, często w otoczeniu resztek starych cmentarzy przykościelnych i rodowych,
- 5) zachowanie interesujących i zabytkowych obiektów techniki: zabudowań i urządzeń technicznych elektrowni wodnych, młynów wodnych, dworców i mostów kolejowych, reliktyw hut szkła.

Rozdział 3 Cele ochrony krajobrazu

1. Określa się ogólne cele ochrony krajobrazu:

- 1) zachowanie krajobrazów głównej doliny rzecznej i jej dopływów, zarówno tych o cechach zbliżonych do naturalnych jak i wrosniętego w krajobraz systemu hydroenergetycznego Słupi,
- 2) zachowanie kompleksu leśnego w całej jego różnorodności krajobrazowej, zwłaszcza malowniczych krajobrazów leśno-wodno-torfowiskowych,
- 3) kształtowanie harmonijnych krajobrazów terenów osadnictwa i turystyki.

2. Określa się szczegółowe cele ochrony krajobrazu:

- 1) zachowanie wnętrza i otwarcie widokowych o szczególnych walorach krajobrazowych zarówno w krajobrazie zbliżonym do naturalnego jak i w krajobrazie kulturowym,
- 2) zachowanie historycznie ukształtowanych układów przyrodniczo -kulturowych, w tym elementów decydujących o walorach krajobrazowych,
- 3) zachowanie walorów krajobrazowych strefy ekotonowej lasu,
- 4) zachowanie dotychczasowych proporcji powierzchniowych między obszarami leśnymi i nieleśnymi, konsekwentna ochrona terenów nieleśnych o dużych walorach krajobrazowych : ekosystemów bagiennych, torfowiskowych, łąkowych i innych półnaturalnych.

Dział III WALORY PARKU I ZADANIA OCHRONNE

Rozdział 1 Ochrona przyrody

A- Rezerwaty przyrody

1. Rezerwatami przyrody istniejącymi na obszarze Parku są:

1) rezerwat leśny "Grodzisko Borzytuchom" (pow. 27,03 ha, Nadl. Bytów, obręb Borzytuchom,)

2) rezerwat faunistyczny "Gniazda Orła Bielika" (pow. 10,4 ha, Nadl. Bytów, obręb Gołębia Góra,)

3) rezerwat wodno-torfowiskowo-leśny "Jeziora Małe i Duże Sitno" (pow. 40,66 ha, Nadl. Bytów, obręb Gołębia Góra),

4) rezerwat leśno-krajobrazowy "Gołębia Góra" (pow. 6,95 ha, Nadl. Bytów, obręb Gołębia Góra).

2. Zaleca się w pierwszej kolejności sporządzenie planów ochrony dla rezerwatów: "Gniazda Orła Bielika", "Jeziora Małe i Duże Sitno", "Gołębia Góra".

3. W przypadku rezerwatu "Gniazda Orła Bielika", do czasu sporządzenia planu ochrony, zaleca się zapewnienie warunków izolacji rezerwatu od ruchu turystycznego.

4. Wnioskuje się objęcie ochroną rezerwatową następujących obszarów, a do czasu ich utworzenia i sporządzenia planów ochrony - zaleca się podane niżej zasady ochrony:

Lp	Typ i nazwa	Lokalizacja	Proponowany cel ochrony	Zalecenia ochronne
1	wodno-torfowiskowo-leśny "Cztery jeziora"	ok. 250 m na SSW od Jez. Jasioń, obejmuje jeziora: Modre, Obrowo Małe, Pomysk Duży, Pomysk Mały (Żabie) i ich otoczenie	zachowanie roślinności lobeliowej, torfowiska wysokiego i boru bagiennego wraz ze stanowiskami licznych gatunków chronionych, rzadkich i ginących	prowadzenie monitoringu stanowisk cennych gatunków roślin, zachowanie starodrzewi sosnowych, ochrona przed masową penetracją turystyczną
2	krajobrazowy "Gałąźnia Mała"	ok. 500 m na E od elektrowni w Gałąźni Małej, (oddz. 20 bez osady leśnej), z włączeniem łąk będących własnością AWRSP oraz ZE Słupsk	zachowanie unikatowych cech rzeźby terenu; wąskiego grzbietu międzydolinowego wraz z głęboko wciętym korytem Młynówki-Huczka oraz fragmentem doliny i korytem rzeki Słupi	zachowanie buczyny i olsu w sytuacjach niezbędnych odnowień drzewostanu, ochrona przed masową penetracją turystyczną
3	wodno-	Jezioro	zachowanie roślinności	ochrona przed

	torfowiskowo-leśny "Jezioro Czarne"	Czarne, na S od Unichowa i jego otoczenie,	jeziora lobeliowego i zbiorowisk wysokotorfowiskowych wraz ze stanowiskami gatunków roślin chronionych, rzadkich i ginących	antropopresją od strony NE, zachowanie starodrzewi boru sosnowego,
4	krajobrazowy (wodno-torfowiskowo-leśny) "Trzy jeziora dystroficzne"	trzy jeziora ok. 1 km na S od Jez. Głębokiego,	zachowanie fitocenoz wysokotorfowiskowych oraz stanowisk gatunków ginących, miejsca ważnego dla fauny oraz wybitnych walorów krajobrazowych	zachowanie obecnych stosunków wodnych
5	wodno-torfowiskowo-leśny "Jeziora Godzieskie"	Jezioro Godzier Mały i Godzier Duży ok. 1 km na SW od Jez. Głębokiego,	zachowanie różnorodnych fitocenoz, miejsca występowania gatunków roślin chronionych, rzadkich i ginących oraz miejsca ważnego dla fauny	zachowanie starodrzewi sosnowych
6	krajobrazowy wodno-leśny "Jezioro Herta" (Stradno)	Jezioro Herta (Stradno) ok. 2,5 km na NE od Borzytuchomia	zachowanie roślinności lobeliowej oraz innych gatunków roślin rzadkich, chronionych i ginących	odpowiednie przygotowanie otoczenia rezerwatu do turystyki kwalifikowanej

B- Zespoły przyrodniczo-krajobrazowe

Na terenie Parku i w obszarze jego pogranicza wyróżniono następujące obszary o wybitnych walorach przyrodniczych i historyczno-kulturowych, predestynowane do uznania za zespoły przyrodniczo-krajobrazowe (por. załącznik nr 3 - mapa 1:25 000):

1. Zespół Jeziora Jasień (rynną Jeziora Jasień, miejscowość Jasień, towarzyszący im kompleks leśny i trzy jeziora położone na południe od jeziora Jasień) - obszar o szczególnych walorach krajobrazowych, ważne lęgowisko ptaków wodnych, zespół kulturowy ze stanowiskami archeologicznymi, zabytkową zabudową i założeniem dworsko-parkowym;

2. Odcinek doliny Słupi od miejscowości Młynki do jeziora Głębokiego - obszar o szczególnie interesującej rzeźbie terenu, znaczących walorach krajobrazowych, faunistycznych i kulturowych;
3. Zespół wzgórz morenowych i obniżeń zajętych przez jeziora Herta, Diabelskie, Krosnowskie, Okoniewskie, Czarne - obszar o interesującej rzeźbie terenu, znaczących walorach krajobrazowych i faunistycznych;
4. Dolina Jutrzenki (Kamionki) od mostu położonego na wschód od ujścia Jutrzenki do Kamienicy oraz dolina "Starej Słupi" od ujścia Bytowej do Słupi aż do Gałąźni Małej - obszar o szczególnych walorach krajobrazowych, ważne tarlisko ryb i ostoja ptaków, obszar o wybitnych walorach archeologicznych, unikatowy zabytek techniki w postaci elektrowni wodnej z jej budowlami hydrotechnicznymi i kanałem, zespół folwarczno-dworsko-parkowy ;
5. Dolina Brodka poniżej Wierszynka - obszar o szczególnych walorach przyrodniczych i krajobrazowych , przykład głęboko wciętej doliny erozyjnej, z licznymi źródłami, wysiękami i wymokami;
6. Odcinek doliny Słupi od połączenia kanału elektrowni Krzynia z korytem Słupi do północnej granicy parku, wraz z odcinkiem doliny Kamiennej od mostu na trasie Dębica Kaszubska – Podwilczyn aż do jej ujścia do Słupi - obszar o szczególnych walorach krajobrazowych, ważne tarlisko ryb i ostoja ptaków, pozostałość założenia dworskiego oraz grodzisko wczesnośredniowieczne z osadami przygodowymi pradziejowymi;
7. Zespół Lulemino-Kwakowo-Kruszyna - obszar o wybitnych walorach krajobrazowych i kulturowych, ślady osadnictwa od neolitu, wczesnośredniowieczne zespoły osad i grodzisko nizinne, dwory i pałace z zachowanymi założeniami parkowymi i zabudowaniami folwarcznymi;
8. Zespół Kołczygłowy-Kołczygłówki-Barnowiec - obszar o wybitnych walorach krajobrazowych i kulturowych, ślady osadnictwa pradziejowego (grobowiec megalityczny, sieć obozowisk z okresu schyłkowego neolitu, cmentarzysko kurhanowe), dawny majątek Puttkamerów z zachowanymi dworami i pałacami oraz zabudowaniami folwarcznymi;
9. Zespół Budówko-Budowo-Jawory - obszar o wybitnych walorach krajobrazowych i kulturowych, grodziska wczesnośredniowieczne z osadami przygodowymi i cmentarzyskami kurhanowymi , zespół dworsko-parkowy, zabytki techniki – wieża wodociągowa i kolejowa wieża ciśnień;

C- Użytki ekologiczne

1. Wnioskuje się utworzenie w Parku następujących użytków ekologicznych i stosowanie podanych niżej zasad ich ochrony:

Lp.	Nazwa i lokalizacja	Przedmiot ochrony	Zalecenia ochronne
1	“Jerzkowickie jezioro” – kompleks zbiorników wodnych ok. 1km na S od Jerzkowic	ważna ostoja i godowisko traszek: grzebieniastej i zwyczajnej, żab: jeziorkowej i wodnej, miejsce ważne dla ptaków	– zaprzestanie nawożenia i deszczowania gnojowicą oraz wylewania gnojowicy, – nie prowadzenie działań powodujących niszczenie roślinności wodnej
2	“Wyspa dębów” na Jeziorze Jasień,	miejsce ważne dla ptaków, trzy pomnikowe okazy dębu szypułkowego i łany konwalii majowej	– ochrona roślinności wyspy, a zwłaszcza pomnikowych dębów, – pozostawienie obecnego użytkowania terenu, – ochrona przed masową penetracją turystyczną i turystyką pobytową
3	“Źródlika Skotawy”, ok. 1 km na SW od Jez. Jasień,	obszar wodnotorfowiskowo-leśny, stanowisko rzadkich, chronionych i ginących gatunków roślin, miejsce ważne dla fauny	– zaniechanie odwadniania podmokłych łąk, – nie lokalizowanie obiektów turystyki pobytovej
4	“Łąka nad Jez. Skotawsko Małe”, brzeg SE	bogate stanowisko chronionego storczyka szerokolistnego oraz innych rzadkich gatunków roślin	– zachowanie łąki w obecnym stanie, – ochrona przed zakrzaczeniem i zadrzewieniem
5	Jezioro śródlądowe na N od	stanowisko gatunków chronionych,	– nie stosowanie zrębów zupełnych w obrębie zlewni

	J.Skotawsko Małe wraz z torfowiskiem wysokim,	ginących i rzadkich, obszar ważny dla fauny	bezpośredniej jeziora, – nie prowadzenie działań powodujących niszczenie roślinności wodnej
6	Torfowisko na N od Kartkowa,	torfowisko wysokie typu kotłowego, z borem bagiennym, stanowisko gatunków chronionych i ginących, obszar ważny dla fauny	nie stosowanie zrębów zupełnych wokół torfowiska
7	Śródleśne torfowisko wysokie na E od Unichowa,	duże powierzchniowo torfowisko wysokie, miejsce ważne dla fauny	nie stosowanie zrębów zupełnych wokół torfowiska
8	“Ostoja płazów i gadów”. Zbiornik wodny wraz z mokrałami ok. 750 m na SE od Kartkowa	ostoja traszki grzebieniastej i zwyczajnej, żab: wodnej, jeziorkowej i moczarowej, największa w Parku ostoja jaszczurki żyworodnej i padalca	– utrzymanie obecnych: stosunków wodnych i użytkowania terenu, – nie prowadzenie działań powodujących niszczenie roślinności wodnej
9	Jeziro Długie	jeziro lobeliowe	– wprowadzenie zieleni ochronnej od strony pól uprawnych, – nie prowadzenie działań powodujących niszczenie roślinności wodnej, – postulowane przejęcie przez LP gruntów AWRSP w otoczeniu jeziora

10	Śródleśne podmokłości położone 2 km na SW od Unichowa	ostoja traszki grzebieniastej i zwyczajnej, żab: wodnej i moczarowej, jaszczurki żyworodnej, padalca oraz grzebiuszki ziemnej	utrzymanie obecnych stosunków wodnych i dotychczasowego użytkowania terenu
11	Południowo-wschodni brzeg i okolice Jeziora Głębokiego,	stanowiska licznych gatunków chronionych (w tym kilka gat. storczyków) i ginących, obszar ważny dla fauny	– ochrona przed masową penetracją turystyczną, – przygotowanie terenu do turystyki kwalifikowanej, – nie lokalizowanie obiektów turystyki pobytowej
12	Zbiorniki wodne położone na N od Jez. Osiecko	ostoja traszki grzebieniastej i zwyczajnej, żab: jeziorkowej, wodnej i moczarowej, ropuchy szarej oraz grzebiuszki ziemnej, jaszczurki żyworodnej, zwinki, padalca, żmii i bobra	– utrzymanie dotychczasowych stosunków wodnych i dotychczasowego użytkowania terenu, – nie prowadzenie działań powodujących niszczenie roślinności wodnej
13	Jezioro Krosnowskie ok. 1,5 km na N od Borzytuchomia	jezioro lobeliowe, obszar ważny dla fauny	– ochrona zlewni bezpośredniej jeziora przed zanieczyszczeniem, – nie prowadzenie zarybiania, – ochrona przed hałasem i płoszeniem ptaków, – ukształtowanie leśnej strefy ochronnej wokół jeziora
14	Jezioro	jezioro	– ochrona zlewni

	Okoniewskie ok. 1,5 km na N od Borzytuchomia	lobeliowe, obszar ważny dla fauny	bezpośredniej jeziora przed zanieczyszczeniem, – nie prowadzenie zarybiania, – ochrona przed hałasem i płoszeniem ptaków, – ukształtowanie leśnej strefy ochronnej wokół jeziora
15	Jezioro Czarne, ok. 2,5 km na NW od Borzytuchomia	jezioro lobeliowe, obszar ważny dla fauny	– ochrona zlewni bezpośredniej jeziora przed zanieczyszczeniem, – nie prowadzenie zarybiania, – ochrona przed hałasem i płoszeniem ptaków, – ukształtowanie leśnej strefy ochronnej wokół jeziora
16	Torfowisko śródleśne ok. 2,5 km na NNW od Borzytuchomia	obszar występowania chronionych, rzadkich i ginących gatunków roślin, obszar ważny dla fauny	– pozostawienie dotychczasowego użytkowania terenu, – ukształtowanie leśnej strefy ochronnej wokół jeziora
17	Śródpolne torfowisko wysokie na S od Krosnowa,	obszar występowania chronionych, rzadkich i ginących gatunków roślin, obszar ważny dla fauny	– pozostawienie dotychczasowego użytkowania terenu, – ukształtowanie leśnej strefy ochronnej wokół jeziora
18	Torfowisko z dwoma	miejsce ważne dla fauny,	– pozostawienie dotychczasowego

	małymi zbiornikami wodnymi na NW od Grabówka,	godowisko grzebiuszki ziemnej	użytkowania terenu, – ukształtowanie leśnej strefy ochronnej wokół jeziora
19	Zbiornik wodny 500 m na W od Jez. Konitowskiego	ostoja traszek: grzebieniastej i zwyczajnej, żab: wodnej i moczarowej oraz jaszczurki żyworodnej, obszar źródliskowy dopływu rz. Kamienicy	– nie prowadzenie działań powodujących niszczenie roślinności wodnej, – ukształtowanie leśnej strefy ochronnej wokół jeziora
20	Jeziorko śródleśne ok. 1 km na S od wsi Świelubie,	jeziorko z nasuwającym się płem mszarnym otoczone torfowiskiem wysokim, bardzo liczna grupa gatunków roślin ginących na Pomorzu Zachodnim i w Polsce	– pozostawienie dotychczasowego użytkowania terenu, – nie prowadzenie działań powodujących niszczenie roślinności wodnej, – ukształtowanie leśnej strefy ochronnej wokół jeziora
21	Jeziorko śródleśne ok. 1,5 km na NE od wsi Górki,	jeziorko i torfowisko wysokie, obszar ważny dla fauny	– pozostawienie dotychczasowego użytkowania terenu, – nie prowadzenie działań powodujących niszczenie roślinności wodnej, – ukształtowanie leśnej strefy ochronnej wokół jeziora, – ochrona przed hałasem i płoszeniem ptaków

22	Jezioro Czarna Woda	ostoja traszek, ropuchy szarej, żab: wodnej, jeziorkowej i moczarowej, jaszczurki żyworodnej i padalca	– nie prowadzenie działań powodujących niszczenie roślinności wodnej, – ukształtowanie leśnej strefy ochronnej wokół jeziora
23	Jezioro z przyległymi zbiornikami wodnymi i mokradłami w pobliżu Goszczyna	ostoja ropuchy szarej, żab: jeziorkowej, wodnej i moczarowej, jaszczurki żyworodnej, padalca i żmii	– ochrona zlewni bezpośredniej jeziora przed zanieczyszczeniem, – nie prowadzenie działań powodujących niszczenie roślinności wodnej, – nie wycinanie drzew i krzewów w pobliżu zbiornika wodnego, – ukształtowanie leśnej strefy ochronnej wokół jeziora
24	Śródleśne torfowisko wysokie ok. 2,5 km na NW od wsi Wierszyno,	obszar występowania chronionych, rzadkich i ginących gatunków roślin	ukształtowanie leśnej strefy ochronnej wokół jeziora
25	Jezioro Krzynka wraz z wpływającym do niego ciekim oraz przyległymi stawkami,	jedyne w Parku stanowisko raka szlachetnego, stanowisko kruszczyka szerokolistnego, obszar ważny dla fauny	– ochrona zlewni bezpośredniej jeziora przed zanieczyszczeniem, – ukształtowanie leśnej strefy ochronnej wokół jeziora, – nie prowadzenie połowów, zarybiania i zaraczania gatunkami obcymi, – nie stosowanie nawożenia i

			chemicznych środków ochrony roślin
26	Śródleśne jezioro ok. 1,5 km na E od miejsc. Krzynia,	liczna grupa gatunków ginących w skali Pomorza Zach. i kraju, miejsce ważne dla fauny	– ochrona zlewni bezpośredniej jeziora przed zanieczyszczeniem, – ukształtowanie leśnej strefy ochronnej wokół jeziora, – ochrona przed hałasem i płoszeniem ptaków
27	Zalew pod Łysomicami	ostoja ropuchy szarej, żab: wodnej i moczarowej, traszek oraz jaszczurki żyworodnej i padalca	– oznakowanie dróg znakami ograniczającymi prędkość pojazdów z uwagi na przemieszczające się płazy i gady, – ochrona zlewni bezpośredniej zalewu przed zanieczyszczeniem, – ukształtowanie leśnej strefy ochronnej wokół jeziora
28	Ujściowy odcinek rzeki Głażny	ważne tarlisko troci wędrowniej, pstrąga potokowego, strzebli potokowej i głowacza białopłetwego	– pozostawienie obecnego użytkowania terenu, – nie pobieranie kruszywa z koryta rzeki, – nie podejmowanie regulacji brzegów i melioracji, zabudowy hydrotechnicznej i zabudowy brzegów rzeki, – nie usuwanie drzew z koryta

			rzeki, – prowadzenie prac związanych z potrzebami ochrony p/powodziowej w porozumieniu z Dyrektorem Parku
--	--	--	--

D- Stanowiska dokumentacyjne przyrody nieożywionej

1. Wnioskuje się utworzenie 5 stanowisk dokumentacyjnych (por. załącznik kartograficzny w skali 1:25000):

- 1) SD-1 - fragment późnoglacialnego stożka napływowego Głażny wraz z przyległym niewielkim fragmentem równi zalewowej Słupi. Cel ochrony: zachowanie późnovistuliańskich i wczesnholoceńskich osadów limnicznych na napływowym stożku Głażny, a także osadów wypełniających paleomeandry na holocenijskiej równi zalewowej Słupi;
- 2) SD-2 - niewielki fragment równi zalewowej Słupi koło drewnianego mostu na trasie Łosino-Krępa. Cel ochrony: zachowanie interesujących pod względem naukowym osadów limnicznych;
- 3) SD-3 - fragment równi zalewowej Słupi poniżej Krzyni wraz z zagłębieniem wytopiskowym. Cel ochrony: zachowanie późnoglacialnych osadów limnicznych pod około 13-metrową serią osadów fluwialnych;
- 4) SD-4 - dno dwóch zatok Jeziora Jasień Północny. Cel ochrony: zachowanie osadów limnicznych i bagiennych występujących w dnie jeziora;
- 5) SD-5 - fragment strefy brzegowej Jeziora Jasień Południowy, na północ od Łupawska. Cel ochrony: zachowanie późnoglacialnych i holocenijskich osadów limnicznych i bagiennych.

2. Zaleca się:

- 1) nie stosowanie głębokiej orki (zwłaszcza dotyczy to SD-1),
- 2) zaprzestanie niektórych czynności rybackich (np. połowu siecią z pod lodu - dotyczy SD-4 i SD-5).

3. Postuluje się zachowanie dotychczasowego użytkowania terenu i wprowadzenie zakazu eksploatacji złóż (kredy jeziornej, gytii węglanowych, torfu).

E- Ochrona gatunkowa roślin

Wśród 748 gatunków roślin naczyniowych, których występowanie stwierdzono w Parku, znajdują się 39 gatunków chronionych w Polsce, z czego 25 podlega ochronie ścisłej i 14 ochronie częściowej. Na czerwonej liście roślin ginących (wymierających, zagrożonych i rzadkich) znajduje się 16 gatunków, w tym 9 synantropijnych. Do uznanych za zagrożone i ginące na Pomorzu Zachodnim należy 46 gatunków.

1. Zgodnie z zasadami ochrony różnorodności biologicznej wprowadza się ochronę stanowisk niżej wymienionych gatunków roślin naczyniowych, w tym objętych ochroną prawną ścisłą i częściową, uznanych za zagrożone w skali Polski lub Pomorza Zachodniego (* - gatunki objęte ochroną ścisłą):

Actaea spicata czerniec gronkowy,

Aethusa cynapium blekot pospolity,

Agrostemma githago kąkol polny,

Andromeda polifolia modrzewnica zwyczajna,

Anthemis tinctoria rumian żółty,

Betonica officinalis bukwica zwyczajna,

Botrychium lunaria podejrzon księżycowy,

Carex buxbaumii turzyca Buxbauma,

Carex diandra turzyca obła,

Carex lepidocarpa turzyca łuszczkowata,

Carex limosa turzyca bagienna,

Cerastium brachypetalum rogownica drobnokwiatkwiata,

Chenopodium bonus-henricus komosa strzałkowata,

Chenopodium polyspermum komosa wielonasienna,

Consolida regalis ostróżeczka polna,

Corydalis intermedia kokorycz wątła,

Dactylorhiza maculata kukułka plamista *,

Daphne mezereum wawrzynek wilczełyko *,

Dianthus arenarius goździk piaskowy *,

Diphasiastrum complanatum widlicz (widłak) spłaszczony *,

Dryopteris cristata narecznica grzebieniasta,
Drosera x obovata rosiczka owalna,
Drosera rotundifolia rosiczka okrągłolistna *,
Empetrum nigrum bazylna czarna,
Epipactis helleborine kruszczyk szerokolistny *,
Equisetum telmateia skrzyp olbrzymi *,
Eriophorum latifolium wełnianka szerokolistna,
Galium schultesii przytulia Schultesa,
Galium spurium przytulia fałszywa,
Goodyera repens tajeża jednostronna *,
Hordelymus europaeus wydmuchrzyca zwyczajna,
Hypericum humifusum dziurawiec rozestany,
Huperzia selago widłak wroniec *,
Isoetes lacustris poryblin jeziorny *,
Lobelia dortmanna lobelia jeziorna *,
Littorella uniflora brzeżnica jednokwiatowa,
Luzula luzuloides kosmatka gajowa,
Neotia nidus-avis gnieźnik leśny *,
Neslia paniculata ozędka groniasta,
Nuphar pumila grąźel drobny *,
Polygonatum verticillatum kokoryczka okółkowa,
Potamogeton friesii rdestnica szczeciolistna,
Potamogeton rutilus rdestnica błyszcząca,
Rhynchospora alba przygiełka biała,
Rhynchospora fusca przygiełka brunatna,

Scheuchzeria palustris bagnica torfowa,
Sparganium angustifolium jeżogłówka pokrewna,
Sparganium minimum jeżogłówka najmniejsza,
Trollius europaeus pełnik europejski *,
Utricularia australis pływacz zachodni,
Utricularia minor pływacz drobny,
Valerianella locusta rozpunka warzywna.

2. Określa się następujące zasady ochrony populacji gatunków roślin chronionych, ginących i rzadkich oraz ich siedlisk

- 1) Zaleca się prowadzenie przez Dyрекcję Parku indywidualnej ochrony stanowisk gatunków roślin ginących, wskazanych w planie ochrony jako cenne (por. załącznik kartograficzny w skali 1:25000):
  - a) stanowisk koncentracji gatunków roślin ginących, objętych ochroną ścisłą,
  - b) stanowisk koncentracji gatunków roślin ginących, nie objętych ochroną ścisłą,
  - c) pozostałych stanowisk roślin ginących i rzadko notowanych na Pomorzu Zachodnim.
- 2) Zaleca się ochronę wybranych siedlisk, w obrębie których występują stanowiska i obszary koncentracji gatunków chronionych, ginących i rzadkich:
  - a) fitocenozy i flory torfowiskowej poprzez utrzymanie właściwych stosunków wodnych i troficznych siedlisk,
  - b) stanowisk gatunków łąkowych poprzez utrzymanie bezleśnego charakteru roślinności, a okresowo - wysokiego poziomu wód gruntowych; zalecane jest jednorazowe koszenie łąk w sezonie wegetacyjnym (z uwagi na ochronę ptaków - nie wcześniej niż na przełomie lipca i czerwca),
  - c) wilgotnych siedlisk w dnach dolin poprzez:
    - zachowanie naturalnego przepływu wód,
    - zachowanie naturalnego chemizmu wód,
    - zachowanie naturalnego kształtu i przebiegu koryt rzecznych,
    - zachowanie naturalnego charakteru terasy zalewowej, a w niektórych przypadkach - terasy nadzalewowej,

- pozostawienie olsów i lasów łągowych w obrębie doliny poza użytkowaniem gospodarczym,
- ochronę starorzeczy i ich roślinności,
- ochronę źródeł i stref wysięków zboczowych z interesującą i rzadką roślinnością źródliskową,
- zaniechanie wprowadzania na łąkach obcych gatunków traw tzw. "szlachetnych",

d) specyficznych siedlisk jezior lobeliowych poprzez:

- utrzymanie specyfiki hydrochemicznej jezior, w tym zaniechanie nawożenia i wapnowania,
- wyeliminowanie mechanicznego niszczenia roślin,
- zaniechanie intensywnej hodowli ryb,
- ochronę zlewni bezpośredniej każdego z jezior przed zanieczyszczeniem i odlesieniem,

e) roślinności wodnej i przywodnej poprzez:

- wyeliminowanie mechanicznego niszczenia roślin,
- udostępniania brzegów do masowego wypoczynku tylko w obrębie stref specjalnie w tym celu zagospodarowanych (pomosty, plaże, inne),
- ograniczenie penetracji brzegów przez zakrzaczenie obrzeży jezior.

3) Zaleca się prowadzenie monitoringu stanu zachowania gatunków chronionych, ginących i rzadkich oraz zagrożonych wyginięciem.

4) Zaleca się podejmowanie interwencyjnych działań ochronnych w przypadku stwierdzenia zagrożenia, a w sytuacjach szczególnych - opracowanie i wprowadzenie w życie specjalnych programów ochrony poszczególnych gatunków i ich siedlisk.

F- Ochrona gatunkowa zwierząt

W Parku występują: 42 gatunki ssaków, z których 17 podlega ochronie gatunkowej, 143 gatunki ptaków, z których 135 jest objętych pełną ochroną gatunkową, 9 gatunków płazów- wszystkie objęte ochroną gatunkową, 4 gatunki gadów - wszystkie objęte ochroną gatunkową, 26 gatunków ryb i minogów, w tym: 5 objętych ochroną gatunkową, oraz 2 gatunki raków, z których rak szlachetny jest gatunkiem ginącym.

1. Ochrona ssaków

1) Ustala się wykaz gatunków ssaków występujących w PKDS, wymagających zabiegów czynnej ochrony :

W zestawieniu zastosowano następujące oznaczenia:

s - gatunek podlegający ochronie gatunkowej ścisłej

cz - gatunek podlegający ochronie gatunkowej częściowej

o - gatunek chroniony warunkowo

+ - występowanie na terenie Parku potwierdzone bezpośrednim stwierdzeniem

(+) - potencjalne występowanie w Parku, nie potwierdzone bezpośrednim stwierdzeniem

Gatunek	Występowanie	Status ochronny
Jeż wschodni <i>Erinaceus concolor</i>	+	s
Kret <i>Talpa europaea</i>	+	s / o
Ryjówka aksamitna <i>Sorex araneus</i>	+	s
Ryjówka malutka <i>Sorex minutus</i>	+	s
Rzęsorek rzeczek <i>Neomys anomalus</i>	+	s
Rzęsorek mniejszy <i>Neomys fodiens</i>	(+)	s
Nocek Natterera <i>Myotis nattereri</i>	+	s
Nocek rudy <i>Myotis daubentoni</i>	(+)	s
Mroczek późny <i>Eptesicus serotinus</i>	+	s
Karlik malutki <i>Pipistrellus pipistrellus</i>	(+)	s
Karlik większy <i>Pipistrellus nathusii</i>	+	s
Gacek wielkouch <i>Plecotus auritus</i>	+	s
Wiewiórka <i>Sciurus vulgaris</i>	+	s
Bóbr <i>Castor fiber</i>	+	cz

2) W celu zwiększenia skuteczności ochrony ssaków zaleca się:

- a) oznakowanie odcinków dróg, na których szczególnie często dochodzi do kolizji ze zwierzętami oraz wprowadzenie na tych odcinkach ograniczeń prędkości dla samochodów,
- b) umieszczenie tablic informujących o walorach faunistycznych poszczególnych

- obszarów,
- c) podjęcie systematycznych badań nietoperzy - ich składu gatunkowego, liczebności poszczególnych gatunków, inwentaryzacji miejsc rozrodu i zimowania; rozwieszanie skrzynek skonstruowanych specjalnie dla nietoperzy i ograniczenie wyrębu starych drzewostanów z drzewami dziuplastymi; bieżącą współpracę Dyrekcji Parku i ALP w ramach programów biologicznej ochrony lasu, współpracę z placówką naukową prowadzącą badania nad występowaniem i liczebnością tej grupy ssaków.
- 3) W zakresie ochrony bobra, którego populacja na terenie Parku jest efektem reintrodukcji, zaleca się:
- a) nie dokonywanie kolejnych wsiedleń bobrów,
- b) w przypadku dalszego powiększania się ilości stanowisk dopuszcza się:
- regulowanie poziomu stawów bobrowych poprzez stosowanie specjalnie skonstruowanych drenów,
  - wzbogacanie bazy żerowej bobrów (wokół stanowiska) poprzez nasadzenia osiki, topoli czy wierzby lub metodami stosowanymi w hodowli lasu (naturalne odnowienia),
  - przeniesienie stanowiska poprzez odłowienie bobrów i przesiedlenie w inne miejsce, korzystniejsze z punktu widzenia gospodarki leśnej,
- c) kontrolowanie istniejących stanowisk i inwentaryzowanie nowych,
- d) zapewnienie bobrom spokoju w okresie rozrodu (wiosną i latem); nie wykonywanie poważniejszych zabiegów gospodarczych w sąsiedztwie stanowisk bobra.
- 4) W zakresie ochrony wydry, która jest obserwowana na prawie wszystkich większych zbiornikach i ciekach - proponuje się nie podejmowanie szczególnych działań ochronnych.

2. Ochrona ptaków

- 1) Ustala się wykaz gatunków ptaków, wymagających zabiegów czynnej ochrony:

W zestawieniu zastosowano następujące oznaczenia:

1- Status ochronny w Polsce:

G - gatunek objęty ochroną gatunkową ścisłą

Cz - gatunek objęty ochroną gatunkową częściową

Ł - gatunek łowny

2- Status lęgowy w Parku:

xx - lęgowy

x - prawdopodobnie lęgowy

x? - obserwowany w okresie lęgowym,

/ - lęgowy w przeszłości, aktualnie nie gniazduje

3- Stałość gniazdowania w Parku:

R - gniazdujący regularnie

NR - gniazdujący nieregularnie

S - gniazdujący sporadycznie

? - inf. niepewna

4- Ocena liczebności w Parku:

SN - skrajnie nieliczny (1 para lęgowa)

BN - bardzo nieliczny (2-4 pary lęgowe)

NL - nieliczny (5-30 par lęgowych)

SL - średnio liczny (31-375 par lęgowych)

L - liczny (376-3700 par lęgowych)

BL -bardzo liczny (ponad 3700 par lęgowych)

5- Szczególne zasady ochrony:

OML - ochrona wszystkich miejsc lęgów na terenie Parku

ONML - ochrona najważniejszych miejsc lęgów na terenie Parku

OBL - ochrona biotopów lęgowych na terenie Parku

ZGOBL - wprowadzenie określonych zasad gospodarowania w biotopach lęgowych na terenie Parku

ROG - zachowawcza ochrona gatunkowa, zwłaszcza ochrona przed presją ze strony myśliwych i kłusowników

DML - tworzenie dodatkowych miejsc lęgów

Gatunek	1	2	3	4	5
Gatunki zagrożone globalnie lub w skali Europy					
Kormoran <i>Phalacrocorax carbo</i>	Cz		-	-	-
Bąk <i>Botaurus stellaris</i>	G	x	S	SN	OBL
Bocian czarny <i>Ciconia</i>	G	xx	R	BN	OML

<i>nigra</i>					
Bocian biały <i>Ciconia ciconia</i>	G	xx	R	SL	ZGOBL, DML
Szlachar <i>Mergus serrator</i>	G	!	-	-	-
Trzmielojad <i>Pernis apivorus</i>	G	x	NR	SN	OML
Kania czarna <i>Milvus migrans</i>	G	x	NR	SN	OML
Kania rdzawa <i>Milvus milvus</i>	G	xx	R	BN	OML
Bielik <i>Haliaeetus albicilla</i>	G	xx	R	SN	OML
Błotniak stawowy <i>Circus aeruginosus</i>	G	xx	R	NL	ONML, OBL
Błotniak zbożowy <i>Circus cyaneus</i>	G	x	S	SN	OBL
Orlik krzykliwy <i>Aquila pomarina</i>	G	x	NR	SN	OML
Rybołów <i>Pandion haliaeetus</i>	G	x?	?	SN	OML
Derkacz <i>Crex crex</i>	G	xx	NR- R	SN- NL	ZGOBL
Żuraw <i>Grus grus</i>	G	xx	R	SL	ONML, OBL
Rybitwa rzeczna <i>Sterna hirundo</i>	G	xx	R	BN	OML, ZGOBL
Puchacz <i>Bubo bubo</i>	G	xx	N?	SN- BN	OML
Lelek <i>Caprimulgus europaeus</i>	G	xx	R	NL	ZGOBL
Zimorodek <i>Alcedo atthis</i>	G	xx	R	NL	OBL
Dzięcioł czarny <i>Dryocopus martius</i>	G	xx	R	NL- SL	ZGOBL
Dzięcioł średni <i>Dendrocopos medius</i>	G	xx	R?	SN- BN	ZGOBL
Skowronek borowy <i>Lullula arborea</i>	G	xx	R	SL	ZGOBL
Świergotek polny <i>Anthus campestris</i>	G	xx	R?	BN	ZGOBL
Muchołówka mała <i>Ficedula parva</i>	G	xx	R?	SN- BN	ZGOBL
Gatunki o ograniczonym zasięgu globalnym lub zagrożone w części areału europejskiego					
Brzegówka <i>Riparia riparia</i>	G	xx	R	L-NL	ONML, OBL
Brzęczka <i>Locustella luscinioides</i>	G	xx	NR	SN	OBL
Trzciniak <i>Acrocephalus arundinaceus</i>	G	xx	R	NL	OBL
Zniczek <i>Regulus</i>	G	xx	R	NL-	ZGOBL

<i>ignicapillus</i>				SL	
Pelzacz ogrodowy <i>Certhia brachydactyla</i>	G	xx	R	SL	ZGOBL
Srokosz <i>Lanius excubitor</i>	G	xx	R?	SN	ZGOBL
Gatunki zmniejszające liczebność w Europie					
Płaskonos <i>Anas clypeata</i>	G	xx	NR	SN	ZGOBL
Cyranka <i>Anas querquedula</i>	G	x	S	SN-BN	ZGOBL
Kuropatwa <i>Perdix perdix</i>	G	xx	R	NL	ZGOBL
Przepiórka <i>Coturnix coturnix</i>	G	xx	R	NL	ZGOBL
Krętogłów <i>Jynx torquilla</i>	G	xx	R	NL	OBL
Dzięcioł zielony <i>Picus viridis</i>	G	xx	NR	BN-NL	ZGOBL
Muchołówka szara <i>Muscicapa striata</i>	G	xx	R	SL	ZGOBL
Gatunki zagrożone w kraju ze względu na ograniczony zasięg lub liczebność					
Czapla siwa <i>Ardea cinerea</i>	Ł	xx	R	NL	ONML
Łabędź niemy <i>Cygnus olor</i>	G	xx	R	NL	ONML, OBL
Gągoł <i>Bucephala clangula</i>	G	xx	R	NL	DML, ONML
Nurogęs <i>Mergus merganser</i>	G	xx	R	SL	ONML, DML
Jastrząb <i>Accipiter gentilis</i>	G	xx	R	NL	ROG
Krogulec <i>Accipiter nisus</i>	G	xx	R	NL	ROG
Kobuz <i>Falco subbuteo</i>	G	xx	NR	SN	OML
Wodnik <i>Rallus aquaticus</i>	G	xx	R?	SN	OBL
Kurka wodna <i>Gallinula chloropus</i>	G	xx	R	BN	OBL
Sieweczka rzeczna <i>Charadrius dubius</i>	G	xx	R-NR	BN-NL	ZGOBL
Samotnik <i>Tringa ochropus</i>	G	xx	R	NL	ONML, OBL
Brodziec piskliwy <i>Tringa hypoleucos</i>	G	xx	R	NL	ONML, ZGOBL
Śmieszka <i>Larus ridibundus</i>	G	xx	NR	BN-NL	ONML
Siniak <i>Columba oenas</i>	G	xx	R	NL	ZGOBL, DNL
Dudek <i>Upupa epops</i>	G	xx	NR	SN-BN	ZGOBL
Pliszka górska <i>Motacilla cinerea</i>	G	xx	R	NL	ZGOBL
Pluszcz <i>Cinclus cinclus</i>	G	x?	S	SN	OBL
Orzechówka <i>Nucifraga caryocatactes</i>	G	xx	R	BN	OBL, ZGOBL
Kruk <i>Corvus corax</i>	G	xx	R	NL-	ROG

				SL	
Czyż <i>Carduelis spinus</i>	G	xx	R?	BN- NL	ZGOBL
Gatunki nieliczne lub wykazujące spadek liczebności na Pomorzu					
Perkozek <i>Tachybaptus ruficollis</i>	G	xx	R	BN- NL	OBL
Perkoz dwuczuby <i>Podiceps cristatus</i>	G	xx	R	SL	ONML, OBL
Czajka <i>Vanellus vanellus</i>	G	xx	R	NL- SL	OBL
Kszyk <i>Gallinago gallinago</i>	G	xx	R	NL	OBL, ROG
Sowa uszata <i>Asio otus</i>	G	xx	R	NL	ROG, DML
Puszczyk <i>Strix aluco</i>	G	xx	R	NL	DML, ROG
Dzięciołek <i>Dendrocopos minor</i>	G	xx	R	NL	OBL
Pliszka żółta <i>Motacilla flava</i>	G	xx	R	NL	OBL, ZGOBL
Białorzzytka <i>Oenanthe oenanthe</i>	G	xx	NR	SN	ZGOBL
Świerszczak <i>Locustella naevia</i>	G	xx	R	NL	OBL
Strumieniówka <i>Locustella fluviatilis</i>	G	xx	R	NL	OBL
Rokitniczka <i>Acrocephalus schoenobaenus</i>	G	xx	NR	SN	OBL
Raniuszek <i>Aegithalos caudatus</i>	G	xx	R	NL	OBL
Dziwonia <i>Carpodacus erythrinus</i>	G	xx	R	BN	OBL

2) W celu zwiększenia skuteczności ochrony ptaków zaleca się:

a) ochronę trzech najcenniejszych obszarów lęgowiskowych awifauny:

- śródleśnego odcinka doliny Słupi, od Soszycy po Jezioro Głębokie,
- śródleśnego odcinka dolin Kamienicy i Słupi, od Barnowa po Zbiornik Konradowski,
- odcinka doliny Słupi, od Jeziora Krzynia po Łosino,

b) wypas bydła i umiarkowaną gospodarkę łąkarską, z opóźnionym pierwszym pokosem (na przełomie czerwca i lipca - w celu umożliwienia wyprowadzenia lęgów ptakom gniazdującym na ziemi) na łąkach w dolinie rzeki i pozostawienie nieużytkowanych łąkarsko enklaw w najbardziej podmokłych partiach dolin,

c) prowadzenie szlaków turystycznych wokół zbiorników zaporowych Słupi i wzdłuż jezior w taki sposób, aby omijały w znacznej odległości nadbrzeżne, gęste zarośla i mokradła,

d) czynną ochronę wysp jeziornych, mokradeł oraz torfowisk śródleśnych i śródpolnych jako miejsc koncentracji lęgów ptaków,

- e) tworzenie na wybranych śródlęsnych odcinkach Słupi i jej dopływów niewielkich rozlewisk i zalewów na łąkach i nieużytkach leśnych (tworzenie miejsc gniazdowania: łabędzia niemego, gągoła, żurawia, samotnika, kszczyka i czajki,
  - f) renaturyzację niektórych wcześniej zmeliorowanych siedlisk leśnych (tworzenie miejsc rozrodu perkozka i perkoza rdzawoszyjnego),
  - g) zachowanie dużych powierzchni bezleśnych (ugorowanych) ze względów krajobrazowych jak i różnorodności siedlisk (tworzenie miejsc zasiedlania się kuropatwy i przepiórki, ew. derkacza i świergotka polnego, zwiększania liczebności populacji skowronka i pokląskwy). Tereny te powinny być użytkowane jako ekstensywne pastwiska lub tereny, na których uprawia się sporty konne,
  - h) podniesienie wieku rębności, zwłaszcza buka; tworzenie siedlisk lęgowych zagrożonym i rzadkim gatunkom ptaków (bielik, kania, orlik krzykliwy, bocian czarny, czapla siwa, dzięcioły, siniak, dudek, gągoł, nurogęs, muchołówki, sikory, niektóre sowy),
  - i) pozostawienie świerka w wybranych obszarach Parku w celu zachowania grupy wybitnie stenotypowych gatunków ptaków (zniczek, czyż, orzechówka),
  - j) coroczną inwentaryzację rzadkich gatunków dużych ptaków gniazdujących w koronach drzew, których gniazda objęte są ochroną strefową (bielik, orlik krzykliwy, rybołów, kania ruda, kania czarna, puchacz, bocian czarny),
  - k) wyznaczenie stref ochronnych wokół zgłoszonych przez Administrację Lasów Państwowych miejsc gniazdowania gatunków ptaków objętych ochroną strefową,
  - l) nie wycinanie i nie wypalanie trzciny w jeziorach i innych zbiornikach wodnych,
  - m) nie penetrowanie trzcinowisk i szuwarów przez wędkarzy w okresie od połowy kwietnia do końca czerwca (z wyłączeniem istniejących pomostów do wędkowania),
  - n) nie używanie łodzi z silnikiem spalinowym na wszystkich wodach powierzchniowych Parku.
- 3) Dopuszcza się biwakowanie tylko w miejscach specjalnie wyznaczonych.
3. Ochrona płazów i gadów
- 1) Ustala się wykaz gatunków płazów i gadów występujących w PKDS, wymagających zabiegów czynnej ochrony:

W zestawieniu zastosowano następujące oznaczenia:

- R.* - gatunek występuje rzadko;
- P.* - gatunek występuje pospolicie;
- st.* - stanowisko;
- os.* - osobnik.

W ostatniej rubryce podano szacowaną liczebność osobników gatunku, na podstawie liczenia na wszystkich stwierdzonych stanowiskach w Parku.

Gatunek	Częstość występowania		Liczba stanowisk w PKDS	Szacowana liczebność na stanowiskach w PKDS
	Polska i Pomorze	PKDS		
Traszka grzebieniasta <i>Triturus cristatus</i>	R	R	11	Pojedyncze os., na 1 st. - 15 os.

Traszka zwyczajna <i>Triturus vulgaris</i>	P	R	16	Pojedyncze os., na 5 st. - 11-15 os.
Grzebiuszka ziemna <i>Pelobates fuscus</i>	R	R	1	1 os.
Ropucha szara <i>Bufo bufo</i>	P	P	w całym Parku	1-10 os.
Ropucha paskówka <i>Bufo calamita</i>	R	R	1	1 os.
Żaba jeziorkowa <i>Rana lessonae</i>	P	P	w całym Parku	1-10 os.
Żaba wodna <i>Rana esculenta</i>	P	P	w całym Parku	1-10 os.
Żaba trawna <i>Rana temporaria</i>	P	R	3	Pojedyncze os., na 1 st. ponad 100 os.
Żaba moczarowa <i>Rana arvalis</i>	P	P	w całym Parku	1-10 os.
Jaszczurka zwinka <i>Lacerta agilis</i>	P	P	16	Pojedyncze os.
Jaszczurka żyworodna <i>Lacerta vivipara</i>	R	P	22	Pojedyncze os.
Padalec zwyczajny <i>Anquis fragilis</i>	P	P	25	Pojedyncze os.
Żmija zygzakowata <i>Vipera berus</i>	P	P	8	Pojedyncze os.

2) W celu zwiększenia skuteczności ochrony płazów i gadów zaleca się:

- a) ochronę wszelkich zbiorników wodnych, mokradeł i torfowisk, śródleśnych i śródpolnych,
- b) ochronę roślinności wodnej, zarośli oraz łąnów trzciny, pasów zadrzewień i zakrzewień wokół zbiorników wodnych,
- c) ustawianie znaków drogowych ograniczających prędkość pojazdów na drogach w miejscach stwierdzonych wędrówek (migracji) płazów i gadów w poprzek dróg,
- d) budowanie przepustów pod drogami oraz, w niektórych przypadkach, płotków naprowadzających,
- e) nie wycinanie drzew i krzewów rosnących na obrzeżach oraz w bezpośrednim sąsiedztwie zbiorników i mokradeł,
- f) utrzymanie dotychczasowego użytkowania terenu, nie wykonywanie melioracji i prac, które mogłyby doprowadzić do osuszenia zbiornika lub terenu podmokłego, oznaczonego jako cenny dla płazów i gadów.

4. Ochrona ryb i raków

- 1) Ustala się wykaz gatunków ryb i raków występujących w rzekach PKDS, wymagających zabiegów czynnej ochrony:

W zestawieniu zastosowano następujące oznaczenia:

Gatunki wymarłe:

EXP - gatunek wymarły w Polsce,

Gatunki najwyższego ryzyka:

EN - gatunek zagrożony (bardzo wysokie ryzyko wymarcia w najbliższej przyszłości;

VU - gatunek objęty wysokim ryzykiem wyginięcia w "średnio" odległej przyszłości.

Gatunki niższego ryzyka:

CD - gatunek zależny od działań ochronnych;

NT - gatunek bliski zagrożenia;

LC - gatunek "najmniejszej" troski

• gatunki reofilne

* gatunek pod ścisłą ochroną gatunkową

Gatunek (lub odmiana)	Kategoria zagrożenia	Występowanie
• ☐ Rak szlachetny <i>Astacus astacus</i>	Gatunek ginący	Park
• ☐ Łosoś atlantycki <i>Salmo salar</i>	EXP	Park
• ☐ Troć wędrowna <i>Salmo trutta morpha trutta</i>	CD	Park, otulina
• ☐ Pstrąg potokowy <i>Salmo trutta morpha fario</i>	CD	Park, otulina

• ☐ Lipień <i>Thymallus thymallus</i>	VU	Park, otulina
--	----	---------------

2) Ustala się wykaz gatunków ryb i minogów występujących w rzekach PKDS, w stosunku do których wystarczy stosować ochronę bierną (ustanowienie form ochrony przyrody gwarantujących zachowanie ich siedlisk) :

oznaczenia - jak wyżej

Gatunek (lub odmiana)	Kategoria zagrożenia	Występowanie
• ☐ * Minog strumieniowy <i>Lampetra planerii (Bloch)</i> .	VU	Park, otulina
• ☐ * Strzebla potokowa <i>Phoxinus phoxinus</i>	NT	Park, otulina
• ☐ Jelec <i>Leuciscus leuciscus</i>	LC	Park
• ☐ Kleń <i>Leuciscus cephallus</i>	LC	Park
Miętusz <i>Lotha lotha</i>	VU	Park, otulina
• ☐ * Głowacz białopłetwy <i>Cottus gobio</i>	EN	Park, otulina

3) W celu zwiększenia skuteczności ochrony ryb i raków zaleca się:

- a) ochronę wód przed kłusownictwem, zwłaszcza populacji łososi atlantyckich troci wędrownych, pstrągów potokowych i lipieni,
- b) ochronę tarlisk troci (zwłaszcza rzek: Kamienna, Żelkowa Woda, Kwacza, Skotawa, Głaźna),
- c) ochronę lipienia - w górnym biegu Słupi oraz w Kamienicy,
- d) kontynuację zarybień gatunkami wędrownymi (łosoś i troć) Słupi i jej dopływów,
- e) zarybianie gatunkami skrajnie zagrożonymi i zależnymi od działań ochronnych, narażonymi na presję wędkarską i kłusowniczą (pstrągiem potokowym), a zwłaszcza rozpoczęcie zarybień lipieniem,
- f) restytucję raka szlachetnego do wytypowanych wód w Parku. Wstępnie do restytucji raka szlachetnego zakwalifikowano jeziora: Obrowo Małe i Okoniewskie,
- g) zaniechanie dalszej zabudowy hydrotechnicznej cieków podstawowych w Parku,

- h) zaniechanie regulacji cieków podstawowych w Parku i melioracji okresowo zalewanych łąk (ochrona ryb odbywających tarło na zalewanych łąkach, np. szczupak) wszędzie tam, gdzie nie spowoduje to zagrożenia powodziowego.
- 4) W celu ochrony populacji ryb w PKDS zaleca się ochronę miejsc tarliskowych pstrąga potokowego, łosiosa atlantyckiego i troci wędrownej, strzebli potokowej i głowacza białopłetwego na ciekach zasilających wody Parku:
- a) ciek Pomysk - od nieczynnego młyna do ujścia do Słupi (stanowisko strzebli potokowej),
  - b) rzeka Kwacza - od źródeł do granic Parku wraz z prawobrzeżnym dopływem na całym obszarze otuliny (tarliska pstrąga potokowego, głowacza białopłetwego),
  - c) Skotawa - od hodowli ryb w Nożynku do ujścia do Słupi (stanowiska i tarliska minogów strumieniowych, pstrągów potokowych, głowaczy białopłetwych, a od elektrowni w Skarszewie Dolnym także łososi i troci),
  - d) prawostronny dopływ Małeńca - od miejsca wpłynięcia na teren lasów w pobliżu Gogolewka do ujścia do Małeńca (ważne tarlisko pstrągów potokowych),
  - e) Warblewska Struga - do ujścia do Skotawy (ważne tarlisko pstrągów potokowych),
  - f) Głaźna - od ruin mostu poniżej Krępy do ujścia do Słupi (ważne tarlisko troci wędrownej, pstrąga potokowego, strzebli potokowej i głowacza białopłetwego).
- 5) Zaleca się kompleksową ochronę ekosystemów rzek przed antropogeniczną degradacją oraz zaniechanie:
- a) pogłębiania i czyszczenia koryt rzecznych,
  - b) wyrównywania biegu rzek, likwidacji rozlewisk i starorzeczy,
  - c) wycinania drzew rosnących wzdłuż koryt rzecznych.

G- Pomniki przyrody

1. Na terenie Parku znajdują się następujące pomniki przyrody :

Nr na mapie	Nr rej. WKP	Nazwa	Położenie
1	18	3 dęby szypułkowe <i>Quercus robur</i>	Łosino, park, oddz. 667b, N-ctwo Leśny Dwór
2	19	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	Łosino, park, oddz. 667b, N-ctwo Leśny Dwór

3	20	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	Łosino, park, oddz. 667b, N-ctwo Leśny Dwór
4	21	3 dęby szypułkowe <i>Quercus robur</i>	Łosino, park, oddz. 667a,667f, N-ctwo Leśny Dwór
5	56	Głaz narzutowy	Gałąźnia Wielka, oddz. 385d, N-ctwo Leśny Dwór,
6	162	Lipa szerokolistna <i>Tilia platyphyllos</i> grupa trzech drzew	Niemczewo, oddz. 366i, 366f, N-ctwo Leśny Dwór, Obręb Skarszów;
7	163	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	Leśny Dwór, oddz. 1b, N-ctwo i obręb Leśny Dwór
8	164	Sosna zwyczajna <i>Pinus sylvestris</i> "Księżna Anna"	Łysomice, oddz. 68f, N-ctwo i obręb Leśny Dwór
9	165	6 buków zwyczajnych <i>Fagus sylvatica</i> i dąb <i>Quercus robur</i>	Łysomice, oddz. 95d, N-ctwo i obręb Leśny Dwór;
10	166	Sosna zwyczajna <i>Pinus sylvestris</i>	Mielno, oddz. 153f, N-ctwo i obręb Leśny Dwór
11	167	2 sosny zwyczajne <i>Pinus sylvestris</i>	Łysomice, oddz. 166b, N-ctwo i obręb Leśny Dwór;
12	169	Buk zwyczajny <i>Fagus sylvatica</i>	Podwilczyn, oddz. 208f, N-ctwo i obręb Leśny Dwór
13	170	Buk zwyczajny <i>Fagus sylvatica</i>	Mielno, oddz. 236j, N-ctwo i obręb Leśny Dwór
14	171	Buk zwyczajny <i>Fagus sylvatica</i>	Wierszyno, oddz. 263k, N-ctwo i obręb Leśny Dwór
15	172	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	Wierszyno, oddz. 263s, N-ctwo i obręb Leśny Dwór
16	173	Dąb szypułkowy	Wierszyno, oddz. 264g, N-ctwo i obręb Leśny

		<i>Quercus robur</i>	Dwór
17	174	Buk zwyczajny <i>Fagus sylvatica</i> grupa 13 drzew	Kończygłowy (park), oddz. 381b N-ctwo i obręb Leśny Dwór;
18	175	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	Kończygłowy (park), oddz. 381b N-ctwo i obręb Leśny Dwór,
19	331	Lipa drobnolistna <i>Tilia cordata</i>	Oddz. 150b, Leśnictwo Gałąźnia Mała, N-ctwo Bytów;
20	332	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	Oddz. 125 h, Leśnictwo Gałąźnia Mała, N-ctwo Bytów,
21	333	Buk zwyczajny <i>Fagus sylvatica</i>	Oddz.32 h, Leśnictwo Gałąźnia Mała, N-ctwo Bytów
22	334	Lipa drobnolistna <i>Tilia cordata</i>	Oddz. 49i, Leśnictwo Gałąźnia Mała, N-ctwo Bytów
23	335	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	Oddz. 51i, Leśnictwo Gałąźnia Mała, N-ctwo Bytów
24	336	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	Oddz. 126k, Leśnictwo Gałąźnia Mała, N-ctwo Bytów
25	337	2 lipy drobnolistne <i>Tilia cordata</i>	Oddz. 126g, Leśnictwo Gałąźnia Mała, N-ctwo Bytów;
26	338	2 lipy szerokolistne <i>Tilia platyphyllos</i>	Przy plebanii w Borzytuchomiu,
27	359	Lipa drobnolistna <i>Tilia cordata</i>	Przy leśniczówce, L-ctwo Łysomice, oddz. 950, N- ctwo Leśny Dwór -
28	360	Lipa drobnolistna <i>Tilia cordata</i>	Przy leśniczówce, L-ctwo Mielno, oddz. 178 o, N- ctwo Leśny Dwór
29	361	Lipa drobnolistna <i>Tilia cordata</i>	Mielno, przy osadzie p.Tatarzyckiego
30	362	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	Park podworski w Krzyni
31	363	Lipa drobnolistna	Park podworski w Krzyni

		<i>Tilia cordata</i>	
32	364	Lipa drobnolistna <i>Tilia cordata</i>	Park podworski w Krzynie
33	365	Buk zwyczajny <i>Fagus sylvatica</i>	Oddz. 73 j , L-ctwo Mielno, N-ctwo Leśny Dwór
34	366	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	Oddz. 117 a, L-ctwo Łysomice, N-ctwo Leśny Dwór
35	367	Lipa drobnolistna <i>Tilia cordata</i> Klon jawor <i>Acer pseudoplatanus</i>	Oddz. 95 l, L-ctwo Łysomice, N-ctwo Leśny Dwór, -grupa przy leśniczówce
36	368	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	Oddz. 65 c, L-ctwo Zaścianek, N-ctwo Leśny Dwór; przy parkingu leśnym
37	369	Buk zwyczajny <i>Fagus sylvatica</i>	Oddz.236 l, L-ctwo Mielno, N-ctwo Leśny Dwór;
38	370	Buk zwyczajny <i>Fagus sylvatica</i>	Oddz. 236 l, L-ctwo Mielno, N-ctwo Leśny Dwór,
39	372	2 dęby szypułkowe <i>Quercus robur</i>	Oddz. 38d, L-ctwo Zaścianek, N-ctwo Leśny Dwór;
40	373	3 lipy drobnolistne <i>Tilia cordata</i>	Oddz. 366 f, L-ctwo Gałąźnia Mała, N-ctwo Leśny Dwór;
41	374	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	Przy drodze leśnej z Leśnego Dworu do Krzynie, obok oddz.23b; na skraju łąki
42	375	Brzoza brodawkowata <i>Betula pendula</i>	Stary cmentarz w Mielnie, przy oddz.220 l, N-ctwo Leśny Dwór
43	405	Jesion wyniosły <i>Fraxinus excelsior</i>	Park podworski w Łosinie, oddz. 667b
44	406	Klon srebrzysty <i>Acer saccharinum</i>	Park podworski w Łosinie, oddz. 667 b, L-ctwo Lubuń; N-ctwo Leśny Dwór

45	407	Jodła pospolita <i>Abies alba</i>	Park podworski w Kwakowie
46	408	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	Park podworski w Kwakowie
47	409	Lipa srebrzysta <i>Tilia tomentosa</i>	Park podworski w Kwakowie
48	410	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	Żelkówko, oddz.36 d, L-ctwo Kruszyna, N-ctwo Leśny Dwór
49	411	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	Żelkówko, oddz.36 c, L-ctwo Kruszyna, N-ctwo Leśny Dwór
50	412	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	Żelkówko, oddz. 36 c, L-ctwo Kruszyna, N-ctwo Leśny Dwór
51	413	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	Żelkówko, oddz. 36 b, L-ctwo Kruszyna, N-ctwo Leśny Dwór
52	414	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	Kruszyna, działka 194/1, L-ctwo Kruszyna, N-ctwo Leśny Dwór
53	415	Jabłoń dzika <i>Malus sylvestris</i>	Kruszyna, działka 194/1, L-ctwo Kruszyna, N-ctwo Leśny Dwór
54	418	Wiąz górski <i>Ulmus glabra</i>	Centrum wsi Wierszyno, przy posesji p. Sokołowskiego
55	419	Sosna zwyczajna <i>Pinus sylvestris</i> Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	Oddz. 343 h, L-ctwo Barnowo, N-ctwo Leśny Dwór;
56	420	Buk zwyczajny <i>Fagus sylvatica</i>	Oddz. 263 c, L-ctwo Wierszyno, N-ctwo Leśny Dwór
57	421	Buk zwyczajny <i>Fagus sylvatica</i> 2 drzewa zrosnięte	Oddz. 263 i, L-ctwo Wierszyno, N-ctwo Leśny Dwór;
58	422	4 dęby	Oddz. 206 k, L-ctwo

	szypułkowe <i>Quercus robur</i>	Podwilczyn, N-ctwo Leśny Dwór;
--	------------------------------------	-----------------------------------

2. Wnioskuję się objęcie ochroną w formie pomników przyrody następujących drzew i głązów narzutowych:

Lp.	Nr na mapie	Gatunek	Obwód (cm) Położenie i uwagi
1.	59	Grab zwyczajny <i>Carpinus betulus</i>	250 Park podworski w Łosinie,
2.	60	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	600, 450 - grupa 2 drzew Park podworski w Łosinie,
3.	61	Jesion wyniosły <i>Fraxinus excelsior</i>	340 Park podworski w Łosinie,
4.	62	Dąb bezszypułkowy <i>Quercus petraea</i>	420 Park podworski w Kwakowie
5.	63	Świerk pospolity <i>Picea abies</i>	320-380 - grupa 6 drzew Park podworski w Kwakowie,
6.	64	Świerk pospolity <i>Picea abies</i>	430 Park podworski w Żelkach,
7.	65	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	460 Park podworski w Żelkach,
8.	66	Grab zwyczajny <i>Carpinus betulus</i>	320-340 - grupa 12 drzew Park podworski w Żelkówku,

9.	67	Lipa drobnolistna <i>Tilia cordata</i>	420 (5 konarów wyrasta 1,4 m nad ziemią) Park podworski w ŻelkóWKu,
10.	68	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	600 Park podworski w Krzyni,
11.	69	Lipa drobnolistna <i>Tilia cordata</i>	460 Park podworski w Krzyni,
12.	70	Dąb szypułkowy odm. stożkowa <i>Quercus robur var. Fastigiata</i>	310-340- grupa 8 drzew Park podworski w Krzyni,
13.	71	Buk zwyczajny <i>Fagus sylvatica</i>	370 Droga Darskowo - Wierszyno
14.	72	Lipa drobnolistna <i>Tilia cordata</i>	580 Park podworski w Wierszynie
15.	73	Klon zwyczajny <i>Acer platanoides</i>	240-330 - grupa 9 drzew Park podworski w Wierszynie,
16.	74	Świerk pospolity <i>Picea abies</i>	270, 290 grupa 2 drzew Park podworski w Wierszynie,
17.	75	Kasztanowiec zwyczajny <i>Aesculus hippocastanum</i>	240, 330 - grupa 2 drzew Park podworski w Wierszynie,
18.	76	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	690 wymaga konserwacji Park podworski w Raduszu,
19.	77	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	330 Park podworski w Raduszu,

20.	78	Buk zwyczajny <i>Fagus sylvatica</i>	280, 330, 430, 380, 390, 450 - grupa 6 drzew Park podworski w Raduszu
21.	79	Jodła jednobarwna <i>Abies concolor</i>	210 Park podworski w Raduszu,
22.	80	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	580, 560, 350, 330, 320 - grupa 5 drzew Park podworski w Barnowie,
23.	81	Świerk pospolity <i>Picea abies</i>	340, 240 - grupa 2 drzew Park podworski w Barnowie,
24.	82	Jesion wyniosły odm. zwisająca <i>Fraxinus excelsior var. pendula</i>	240, 260, 290, 310, 320, 380, 450 - grupa 7 drzew Park podworski w Barnowie,
25.	83	Lipa drobnolistna <i>Tilia cordata</i>	360, 370, 380, 400 - grupa 4 drzew Park podworski w Barnowie,
26.	84	Kasztanowiec zwyczajny <i>Aesculus hippocastanum</i>	340 Park podworski w Barnowie,
27.	85	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i> Buk zwyczajny <i>Fagus sylvatica</i>	410 - zrosnięte w jedno drzewo Park podworski w Barnowie,
28.	86	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	655, 690, 580, 590 - grupa 4 drzew, wymagają konserwacji, Gałąźnia Mała, przy drodze do elektrowni,

29.	87	Lipa drobnolistna <i>Tilia cordata</i>	600 Park podworski w Gałąźni Wielkiej,
30.	88	Buk zwyczajny odm. czerwonolistna <i>Fagus sylvatica var. atropunicea</i>	310-320 - grupa 8 drzew Park podworski w Gałąźni Wielkiej,
31.	89	Jodła pospolita <i>Abies alba</i>	360 Park podworski w Gałąźni Wielkiej
32.	90	Grab zwyczajny <i>Carpinus betulus</i>	390 Park podworski w Niepogłędziu
33.	91	Świerk pospolity <i>Picea abies</i>	400 Park podworski w Niepogłędziu
34.	92	Jodła pospolita <i>Abies alba</i>	360 Park podworski w Niepogłędziu
35.	93	Klon pospolity odm. purpurowa <i>Acer platanoides var. purpureum</i>	360 Park podworski w Niepogłędziu
36.	94	Kasztanowiec krwisty <i>Aesculus x carnea</i>	270 Park podworski w Niepogłędziu
37.	95	Świerk kłujący <i>Picea pungens</i>	170 Park podworski w Osiekach
38.	96	Buk zwyczajny odm. czerwonolistn <i>Fagus sylvatica var. atropunicea</i>	340 Park podworski w Osiekach
39.	97	Skrzydłorzech kaukaski <i>Pterocarya</i>	320 Park podworski w Osiekach

		<i>fraxinifolia</i>	
40.	98	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	340-360 - grupa 6 drzew Park podworski w Unichowie,
41.	99	Lipa srebrzysta <i>Tilia tomentosa</i>	210 Park podworski w Kartkowie
42.	100	Dąb bezszypułkowy <i>Quercus petraea</i>	340, 360 - grupa 2 drzew Park podworski w Kartkowie,
43.	101	Jesion wyniosły <i>Fraxinus excelsior</i>	310 Park podworski w Kartkowie
44.	102	Modrzew europejski <i>Larix decidua</i>	170 przy OW w Skotawsku
45.	103	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	460 przy OW w Skotawsku
46.	104	Buk zwyczajny <i>Fagus sylvatica</i>	330, 380 - grupa 2 drzew przy OW w Skotawsku,
47.	105	Modrzew europejski <i>Larix decidua</i>	250, 300 - grupa 2 drzew Park podworski w Jasieniu,
48.	106	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	490, 430 - grupa 2 drzew Park podworski w Jasieniu,
49.	107	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	500, 360, 330 -grupa 3 drzew wyspia na Jez. Jasień
50.	108	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	490 Grabówko, przy szosie do Krosnowa
51.	109	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	510

			Borzytuchom - droga na Diabelską Górę
52.	110	Jałowiec pospolity <i>Juniperus communis</i>	grupa 23 starych drzew na wsch. brzegu Jez. Godzierz
53.	111	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	420 zachodni brzeg Jez. Głębokiego
54.	112	Kasztanowiec zwyczajny <i>Aesculus hippocastanum</i>	290-320- aleja 26 drzew Gałąźnia Wielka, droga prowadząca do gospodarstwa,
55.	113	Grab zwyczajny <i>Carpinus betulus</i>	180-230 - szpaler 12 drzew Parku podworski w Niepogledziu
56.	114	Lipa drobnolistna <i>Tilia cordata</i>	220-360 - aleja 21 drzew Kartkowo, droga do dworu
57.	115	Lipa drobnolistna <i>Tilia cordata</i>	2x520, 3x 330, 3x340, 2x370, 4x390, 2x470, 2x520 aleja 17 lip, Ceromin,
58.	116	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	410 Łupawsko, posesja nr 7
59.	117	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	440, 400, 320 - grupa 3 drzew Park podworski w Jasieniu,
60.	118	Buk pospolity <i>Fagus sylvatica</i>	580 Oddz. 338j, L-ctwo Gałąźnia, Nadleśnictwo Leśny Dwór
61.	119	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	600 Gałąźnia Mała, park podworski przy zakolu Słupi

62.	120	Sosna pospolita <i>Pinus silvestris</i>	400 Tzw. "Gruba Berta", skarpa nad Słupią w okolicach Krzynki, Ndl. Leśny Dwór, oddz. 160h
63.	121	Bluszcz pospolity <i>Hedera helix</i>	na pochylonej sośnie - w oddz. 38 c - Leśn. Zaścianek, nadl. Leśny Dwór,
64.	122	Głaz narzutowy	13,2m, wys. 1,6m Okolice Podwilczyna, przy oddz 388 d, Leśn. Wierszyno , nadl. Leśny Dwór
65.	123	Głaz narzutowy	11,0 m, wys. 1,1m przy Trakcie Wierszyńskim, oddz. 143b, nadl. Leśny Dwór
66.	124	Lipa drobno listna <i>Tilia cordata</i>	ok. 9 m Osieczki, oddz. 109k, nadm. Bytów, obręb Borzytuchom

3. Zaleca się utworzenie 15-metrowej strefy ochronnej wokół istniejących i projektowanych pomników przyrody (minimum: promień korony dojrzałego drzewa danego gatunku), w której nie można zmieniać warunków siedliskowych, lokalizować zabudowy i zanieczyszczać terenu.
4. Zabiegi sanitarne, cięcia lecznicze oraz zabiegi związane z bezpieczeństwem ludzi mogą być wykonywane po uzyskaniu zgody Wojewódzkiego Konserwatora Przyrody.
5. Projekty przebiegu instalacji podziemnych i naziemnych w sąsiedztwie istniejących i projektowanych pomników przyrody wymagają uzgodnienia z Wojewódzkim Konserwatorem Przyrody.

Rozdział 2 Ochrona dziedzictwa kulturowego

1. Na terenie PKDS do rejestru zabytków wpisane są następujące obiekty:

Gmina	Miejscowość	Rodzaj obiektu	Datowanie	Pozycja w rejestrze zabytków
Zabytkowe obiekty sakralne				
Kobylnica	Kwakowo	murowana wieża kościoła	1300 1399	- A-70
Kończygłowy	Kończygłowy	obiekt szachulcowy	1823	A-64
Zabytkowe pałace i dwory				
Czarna Dąbrówka	Jasień	pałac (spalony)	1700 1800	- A-55
	Kartkowo	dwór	II poł. XIX w.	A-351
Dębica Kaszubska	Motarzyno	pałac	1868	A-328
Kobylnica	Zajączkowo	pałac	1835 1895	- A-336
Kończygłowy	Barnowo	dwór	1700 1888	- A-3
	Gałąźnia Mała	dwór	II poł. XVIII, XIXw.	A-48
Zabytkowe parki				
Czarna Dąbrówka	Jasień		1700 1799	- A-55
	Dębica Kaszubska	Krzynia	1800 1899	- A-344
Motarzyno		1850 1899	- A-328	
Kobylnica	Łosino		1800 1899	- A-345
	Zajączkowo		1800 1899	- A-336
Kończygłowy	Barnowo		1775 1825	- A-3
	Gałąźnia Mała		1700 1800	- A-219
Zabytkowe cmentarze				
Kończygłowy	Kończygłowy		1800 1899	- A-64
Zabytkowe folwarki				
Kończygłowy	Barnowo		XIX w.	A-206
Zabytkowe obiekty budownictwa ludowego				
Borzytuchom	Krosnowo	2 szachulcowe budynki mieszkalne i	1824	A-221

		gospodarcze		
Zabytkowe budynki przemysłowe				
Borzytuchom	Jutrzenka	młyn wodny szachulcowy	1825 1875	- A-224
Czarna Dąbrówka	Jasień	spichrz szachulcowy	1800 1899	- A-56
	Otnoga	młyn wodny szachulcowy	1800 1899	- A-91
Stanowiska archeologiczne o własnej formie krajobrazowej				
Borzytuchom	Jutrzenka	grodzisko	XI - XIII w.	A-a-26
Kończygłowy	Gałąźnia Mała	grodzisko	650-400 pne	A-a-32
	Gałąźnia Mała	osada	poł. IX - XII, XIII	A-a-30
	Gałąźnia Mała	osada	650-400 pne	A-a-31
	Darskowo	cmentarzysko	400-125 pne	A-a-3

2. Wnioskuje się objęcie ochroną konserwatorską następujących obiektów oraz układów przestrzennych:

Gmina Borzytuchom	
Borzytuchom	– wybrane przykłady budownictwa wiejskiego – kościół, 1804 r., konstrukcji szkieletowej – krajobraz kulturowy wsi, przestrzeń kulturowa wsi
Jutrzenka	– wybrane przykłady budownictwa wiejskiego – krajobraz kulturowy wsi, przestrzeń kulturowa wsi
Krosnowo	– wybrane przykłady budownictwa wiejskiego – krajobraz kulturowy wsi, przestrzeń kulturowa wsi
Osieki Bytowskie	– zespół pałacowo-folwarczny
Gmina Czarna Dąbrówka	
Kartkowo	– folwark

	– park krajobrazowy
Unichowo	– wybrane przykłady budownictwa wiejskiego – zespół pałacowo-parkowy i folwarczny – przestrzeń kulturowa wsi
Gmina Dębica Kaszubska	
Grabówko	– budynek mieszkalny i stacja trafo - element elektrowni wodnej w Gałąźni Małej
Krzynia	– budynek elektrowni wodnej
Niepogłędzie	– zespół zabudowań i urządzeń hydrotechnicznych związanych z elektrownią wodną w Gałąźni Małej – założenie pałacowe i folwarczne
Skarszów Dolny	– budynek siłowni i kanał roboczy elektrowni
Strzegomino	– elektrownia wodna z urządzeniami hydrotechnicznymi
Gmina Kobylnica	
Kruszyna	– wybrane przykłady budownictwa wiejskiego – ulicowy układ wsi, przestrzeń kulturowa wsi
Lubuń	– zespół dworsko-folwarczny – park
Gmina Kołczygłowy	
Gałąźnia Mała	– zespół zabudowań i urządzeń hydrotechnicznych elektrowni wodnej: budynek elektrowni i rozdzielni, budynek zamka wlotowego do rurociągów, budynki gospodarcze, budynki mieszkalne, unikatowe rozwiązanie sztolni, syfonu, kanału roboczego, rurociągów, maszynownia elektrowni
Gałąźnia	– zespół folwarczno-dworsko-parkowy

Wielka	– owalny układ wsi
Kończygłowy	– wybrane przykłady budownictwa wiejskiego – krajobraz kulturowy wsi, przestrzeń kulturowa wsi
Radusz	– zespół pałacowo-parkowy
Wierszyno	– wybrane przykłady budownictwa wiejskiego – zespół dworsko-parkowy z folwarkiem – kaplica ewangelicka z 1 poł. XIX w., konstrukcji szkieletowej – ulicowy układ wsi

3. Wnioskuje się objęcie ochroną konserwatorską następujących obiektów i zespołów archeologicznych:

Miejscowość	Nr rejestru AZP	Funkcja - kultura - chronologia
Gmina Borzytuchom		
Jutrzenka	AZP 14 - 32/63	cmentarzysko, k. wielbarska, osada, wcz. średniowiecze,
Jutrzenka	AZP 14 - 32/64	osada, wcz. średniowiecze., k. łużycka - k. pomorska, k. oksywska - k. wielbarska
Jutrzenka	AZP 14 - 32/65	osada, schyłkowy neolit/wcz. ep. brązu, k. łużycka - k. pomorska, wcz. średniowiecze
Jutrzenka	AZP 14 - 32/68	cmentarzysko, k. łużycka
Jutrzenka	AZP 15 - 32/1	cmentarzysko, k. łużycka, osada, k. łużycka, k. amfor

		kulistych
Krosnowo	AZP 14 - 32/5	obozowisko, k. ceramiki sznurowej, osada, schyłk. neolit/wczesna epoka brązu, wcz. średniowiecze,
Krosnowo	AZP 14 - 32/6	osada k. pucharów lejkowatych
Krosnowo	AZP 14 - 32/13	osada, k. pucharów lejkowatych, k. amfor kulistych, k. łużycka - k. pomorska, k. oksywska - k. wielbarska, wcz. średniowiecze
Osieki Bytowskie	AZP 14 - 32/63	cmentarzysko, k. wielbarska, osada, wcz. średniowiecze,
Osieki Bytowskie	AZP 14 - 32/64	osada. wcz. średniowiecze , osada, k. łużycka - k. pomorska, k. oksywska - k. wielbarska
Osieki Bytowskie	AZP 14 - 32/65	osada, schyłk. neolit/wcz. epoka brązu, k. łużycka - k. pomorska, wcz. średniowiecze
Osieki Bytowskie	AZP 14 - 32/68	cmentarzysko, k. łużycka
Osieki Bytowskie	AZP 15 - 32/1	cmentarzysko, k. pomorska, osada, k. łużycka, k. amfor kulistych
Gmina Czarna Dąbrówka		
Kartkowo	AZP 13 - 33/16	huta szkła, XIX w.
Gmina Kobylnica		
Łosino	AZP 10 - 29/42	osada, wcz. średniowiecze, VIII – IX w.
Żelkówko	AZP 12 - 28/27	osada, k. amfor kulistych, k. łużycka - k. pomorska, wcz. średniowiecze
Żelkówko	AZP 12 -	osada. k. łużycka/k.

	28/28	pomorska, p. średniowiecze, k. pucharów lejkowatych
Gmina Kołczygłowy		
Gałąźnia Mała	AZP 13 - 31/5	osada, k. łużycka - k. pomorska
Gałąźnia Mała	AZP 13 - 31/7	osada, k. łużycka/k. pomorska, k. oksywska - k. wielbarska, wcz. średniowiecze
Gałąźnia Mała	AZP 13 - 31/25	osada, k. łużycka, k. łużycka/k. pomorska
Gałąźnia Mała	AZP 13 - 31/26	osada, k. amfor kulistych, k. łużycka, k. oksywska - k. wielbarska
Gałąźnia Mała	AZP 13 - 31/27	osada, k. łużycka - k. pomorska
Gałąźnia Wielka	AZP 12 - 31/35	osada, wcz. średniowiecze XI-- XIII w., k łużycka - k. pomorska
Darskowo	AZP 13 - 30/15	cmentarzysko, k. pomorska
Darskowo	AZP 13 - 30/16	cmentarzysko, k. pomorska
Darskowo	AZP 13 - 30/18	osada, k. łużycka - k. pomorska
Darskowo	AZP 13 - 30/20	cmentarzysko kurhanowe

4. Wyznacza się strefy ochrony archeologiczno-konserwatorskiej na obszarze Parku (por. załącznik kartograficzny w skali 1:25000):

- 1) "W" - bezwzględnej ochrony archeologiczno-konserwatorskiej; zaleca się zachowanie obiektów i obszarów archeologicznych o sekwencji chronologicznej: od neolitu, przez horyzont łużycko-pomorski, oksywsko-wielbarski, po wczesnośredniowieczne wspólnoty terytorialne, wpisane lub przewidziane do wpisu do rejestru zabytków;
- 2) "OW" - względnej ochrony archeologiczno-konserwatorskiej; zaleca się zachowanie obiektów i obszarów archeologicznych o sekwencji chronologicznej jw. do badań ratowniczych i nadzoru archeologicznego w przypadku planów zainwestowania tych obszarów.

5. Wprowadza się następujące zasady ochrony środowiska kulturowego:

- 1) Wszelkie prace projektowe, koncepcyjne, adaptacyjne i remontowe dotyczące elementów

środowiska kulturowego, podlegających prawnej ochronie, wymagają zgody WKZ i prowadzenia prac zgodnie z uzyskanym zezwoleniem. Zasada ta dotyczy także prac inwestycyjnych, remontowych i porządkowych prowadzonych w otoczeniu obiektu i lokalizacji nowych obiektów w strefie ochrony konserwatorskiej.

- 2) Wszelkie prace projektowe, remontowe, adaptacyjne i modernizacyjne dotyczące zabytkowych kościołów (oraz ich otoczenia), mających zasadnicze znaczenie jako element panoramy miejscowości i organizacji przestrzeni wsi, powinny być uzgadniane z WKZ.
  - 3) Wszelkie prace rewaloryzacyjne, urządzeniowe, porządkowe w zabytkowych parkach podworskich i wiejskich wymagają zgody WKZ. Parki , które nie kwalifikują się do objęcia ochroną jako zabytki kultury, należy chronić jako parki wiejskie.
  - 4) Wszelkie działania podejmowane na terenie zabytkowych cmentarzy wymagają zgody WKZ. Jako miejsca pamięci ważne w kulturowym krajobrazie gminy, powinny być otoczone opieką i stanowić czytelny element krajobrazu.
  - 5) Zaleca się:
    - a) opracowanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego miejscowości wchodzących w skład Parku w oparciu o kompleksową charakterystykę zasobów kulturowych, analizę powiązań z terenami sąsiednimi i ocenę stanu środowiska kulturowego,
    - b) określenie możliwości wykorzystania dziedzictwa kulturowego do rozwoju poszczególnych miejscowości i gmin,
    - c) przeprowadzenie archeologicznych badań ratowniczych w przypadku planowania procesu inwestycyjnego w strefie "OW" względnej ochrony archeologiczno-konserwatorskiej.
  - 6) Zaleca się nie podejmowanie działań inwestycyjnych w strefie "W" bezwzględnej ochrony archeologiczno-konserwatorskiej, złożonej z obiektów o własnej formie krajobrazowej, wpisanych lub wnioskowanych do wpisu do rejestru zabytków.
6. Ustala się następujące zasady ochrony środowiska kulturowego w poszczególnych jednostkach osadniczych :

Jednostka osadnicza	Działania ochronne
Gmina Borzytuchom	
Borzytuchom	<ul style="list-style-type: none"> – ochrona prehistorycznych i wczesnośredniowiecznych mikroregionów i zespołów osadniczych, – ochrona krajobrazu kulturowego wsi i jej wyrazu architektonicznego; ochrona wybranych, najlepszych przykładów budownictwa wiejskiego, ochrona kilkudziesięciu obiektów zabytkowych w konstrukcji szkieletowej i murowanych, – renowacja lub budowa nowych obiektów w nawiązaniu do historycznej formy domu, – utrzymanie nowej zabudowy w formie przestrzennej typowej zagrody, – ścisła ochrona konserwatorska

	kościół w konstrukcji szkieletowej
Jutrzenka	<ul style="list-style-type: none"> – ochrona archeologicznego środowiska kulturowego z grodziskiem wczesnośredniowiecznym oraz dwoma zespołami osadniczymi o pełnej sekwencji chronologiczno-kulturowej, – ochrona młyna z 1844 r. i jego walorów krajobrazowych wynikających z “oparcia” o grupę starodrzewia, – ochrona historycznego układu wsi z kilkudziesięcioma zagrodami i budynkami mieszkalnymi w konstrukcji szkieletowej, – zachowanie walorów krajobrazowych dwóch leśniczówek i ich otoczenia
Krosnowo	<ul style="list-style-type: none"> – ochrona stanowisk archeologicznych o własnej formie krajobrazowej, – ochrona krajobrazu kulturowego wsi z zachowanymi zagrodami chłopskimi w konstrukcji szkieletowej
Osieki Bytowskie	<ul style="list-style-type: none"> – ochrona archeologicznego mikroregionu osadniczego, – ochrona założeń pałacowo-folwarcznych wraz z parkiem, w tym neogotyckiej gorzelnii i kolonii domów robotników folwarcznych, – ochrona regionalnego budownictwa wiejskiego
Gmina Czarna Dąbrówka	
Jasień	<ul style="list-style-type: none"> – ochrona stanowisk archeologicznych o własnej formie krajobrazowej, – ochrona relikwii hut szkła, – ochrona kościoła w konstrukcji szkieletowej, spichlerza i parku
Kartkowo	<ul style="list-style-type: none"> – ochrona neogotyckiego pałacu, parku i kolonii domów robotników folwarcznych,

	– ochrona reliktyw hut szkła
Nożyno	– ochrona zasobów archeologicznego dziedzictwa kulturowego, – ochrona kościoła i parku,
Otnoga	– ochrona młyna wodnego i budynków mieszkalnych w konstrukcji szkieletowej
Unichowo	– ochrona przestrzeni kulturowej wsi i budynków mieszkalnych w konstrukcji szkieletowej, – ochrona zespołu pałacowo-folwarcznego z obiektami budownictwa regionalnego, m.in. kuźnią i neogotycką oborą
Gmina Dębica Kaszubska	
Krzyńia	– ochrona dworu i budynku elektrowni wodnej
Łysomice	– ochrona archeologicznego środowiska kulturowego
Mielno	– ochrona archeologicznego środowiska kulturowego
Motarzyno	– ochrona mikroregionu osadniczego z pałacem, parkiem angielskim i folwarkiem, m.in. z gorzelnią, stajnią, magazynem zbożowym, – ochrona ulicowego układu wsi
Niemczewo	– ochrona archeologicznego mikroregionu osadniczego
Niepogłędzie	– ochrona monumentalnego pałacu, neogotyckich zabudowań folwarcznych ze spichrzem i gorzelnią z zachowanymi urządzeniami technicznymi, – ochrona rozległego parku krajobrazowego, – ochrona zabudowy hydrotechnicznej związanej z elektrownią wodną w Gałąźni Małej (budynki zamknięcia wlotowego, ujęcia wody i urządzenia syfonu,

	budynek stacji trafo, budynek mieszkalny obsługi elektrowni)
Podwilczyn	– ochrona stanowisk archeologicznych o własnej formie krajobrazowej, – ochrona budownictwa wiejskiego w konstrukcji szkieletowej
Skarszów Dolny	– ochrona elektrowni wodnej z 1822 r., z budynkiem siłowni, kanałem roboczym, budynkiem mieszkalnym i jazem wieloprzęsłowym
Strzegomino	– ochrona elektrowni wodnej z 1923 r., z budynkami elektrowni i rozdzielni, budynkiem gospodarczym siłowni i budynkiem mieszkalnym
Gmina Kobylnica	
Lubuń	– ochrona parku z aleją grabową i świerkową oraz zabudowań folwarcznych
Łosino	– ochrona stanowisk archeologicznych o własnej formie krajobrazowej, – ochrona parku
Zajączkowo	– ochrona archeologicznego regionu osadniczego, – ochrona zespołu dworsko-parkowego i folwarcznego
Żelki	– ochrona stanowisk archeologicznych o własnej formie krajobrazowej, – ochrona dworu klasycystycznego w otoczeniu parku krajobrazowego
Gmina Kołczygłowy	
Barnowo	– ochrona zespołu dworsko-parkowego, jego historycznie ukształtowanej kompozycji i funkcji oraz rzędówki, czworaków i kuźni
Barnowiec	– ochrona cmentarzyska megalitycznego,

	<ul style="list-style-type: none"> – ochrona owalnicowego układu wsi, – ochrona zespołu pałacowo-folwarcznego z częścią rezydencjonalną (park angielski, neoklasycystyczny pałac) i gospodarczą (kolonia domów robotników folwarcznych); zachować należy zespół pałacowo-parkowy z historycznie ukształtowaną kompozycją i funkcją, – ochrona otwarcia widokowego na zespół pałacowy z drogi: Barnowo-Łubno, – ochrona budownictwa wiejskiego w konstrukcji szkieletowej, – ochrona układu owalnicowego wsi i krajobrazu kulturowego wsi wraz ze starym podziałem siedliskowym, – zabudowa wsi wokół stawu może być dogęszczona w nawiązaniu do historycznej formy domu
Gałąźnia Wielka	<ul style="list-style-type: none"> – ochrona archeologicznego środowiska kulturowego z grodziskiem i osadami (wpisanymi lub przewidzianymi do wpisu do rejestru zabytków), – ochrona zespołu folwarczno-dworsko-parkowego, – ochrona wsi owalnicowej, która wraz z parkiem i aleją komunikacyjną do Gałąźni Małej tworzy kompleks o wybitnych walorach krajobrazowych, – staranne kształtowanie nowej zabudowy i harmonijne jej powiązanie z zachowanymi strukturami przestrzennymi
Kończygłowy	<ul style="list-style-type: none"> – ochrona cmentarzyska kurhanowego, – ochrona przestrzeni kulturowej wsi wielodrożnicy, z kościołem oraz zabudową parterową w konstrukcji szkieletowej i budynków murowanych
Kończygłowski	<ul style="list-style-type: none"> – ochrona stanowisk

	<p>archeologicznych kultur neolitycznych oraz parku krajobrazowego założonego na łużyckim cmentarzysku kurhanowym (jedyne na Pomorzu),</p> <ul style="list-style-type: none"> – ochrona zespołu pałacowo-folwarcznego, – ochrona przestrzeni kulturowej wsi i zabytkowego budownictwa regionalnego
Wierszyno	<ul style="list-style-type: none"> – ochrona archeologicznego środowiska kulturowego, – ochrona zespołu dworsko-parkowego i folwarcznego, – ochrona układu wsi z elementami budownictwa regionalnego; historycznie ukształtowanej kompozycji i funkcji, – utrzymanie historycznego podziału siedliskowego, – w przypadku lokowania nowej zabudowy, nawiązanie do historycznej formy domu, – ochrona zespołu dworsko-folwarcznego złożonego z rezydencjonalnego pałacu i zabudowań folwarcznych ze spichrzem neogotyckim i gorzelnią, – ochrona parku angielskiego, – ochrona kaplicy ewangelickiej, konstrukcji szkieletowej
Gmina Parchowo	
Soszycyca	<ul style="list-style-type: none"> – ochrona elektrowni wodnej oraz towarzyszącej zabudowy hydroenergetycznej

Dział IV ZASADY GOSPODARKI W PARKU

Rozdział 1 Ochrona wód i gospodarka wodna

1. Ewentualne działania wiążące się ze zmianą stosunków wodnych na obszarze Parku mogą być podejmowane tylko wówczas, gdy mają służyć celom ochrony przyrody, zrównoważonego wykorzystania użytków rolnych i leśnych oraz gospodarki rybackiej. Plany tego rodzaju działań muszą być poprzedzone oceną ich wpływu na środowisko przyrodnicze, a ich realizacja wymaga uzgodnienia z Dyrektorem Parku.
2. Na obszarze Parku zaleca się całkowitą rezygnację z działań wymienionych poniżej, za wyjątkiem niezbędnych działań służących ochronie przeciwpowodziowej i przeciwpożarowej oraz ochronie przyrody, realizowanych w porozumieniu z Dyrektorem Parku:
  - 1) podejmowania działań mających na celu regulację i piętrzenie wód,
  - 2) budowy nowych obiektów hydrotechnicznych na ciekach podstawowych,
  - 3) wykonywania melioracji odwadniających.
3. Wszelkie prace porządkowe, remontowe i konserwacyjne na brzegach i w obrębie koryt cieków i rowów melioracji podstawowej oraz zbiorników wodnych na obszarze Parku, w tym zbiorników energetycznych, powinny być prowadzone w porozumieniu z Dyrektorem Parku. Zaleca się, aby niezbędne prace w korytach cieków podstawowych były prowadzone wyłącznie w następujących terminach: od 01 czerwca do 30 września.
4. Ewentualna realizacja działań, o których mowa w ust. 1, 2 i 3, nie może spowodować pogorszenia warunków życia biologicznego w wodach na obszarze Parku.
5. Eksploatacja istniejących w Parku elektrowni wodnych powinna być prowadzona w taki sposób, aby nie powodować zagrożenia dla fauny wodnej i niszczenia skarp nadbrzeżnych wraz ze znajdującą się na nich roślinnością oraz nie utrudniać przewidywania zagrożeń powodziowych.
6. Na obszarze Parku należy w szczególności zachować i chronić:
  - 1) małe, naturalne zbiorniki wodne, torfowiska i bagna,
  - 2) obszary źródliskowe,
  - 3) cieki jako korytarze ekologiczne umożliwiające swobodne migracje hydrobiontów.
7. Na terenach Parku, na których wody podziemne są intensywnie zasilane, szczególnie na obszarach bezodpływowych powierzchniowo, należy eliminować możliwość:
  - 1) odprowadzania ścieków do ziemi,
  - 2) lokalizowania inwestycji, które mogą zanieczyścić wody podziemne, w szczególności: składowisk i wylewisk odpadów, magazynów produktów chemicznych i ropopochodnych, ferm chowu zwierząt.

8. Zaleca się następujące, podstawowe kierunki działania w zakresie porządkowania gospodarki ściekowej na obszarze Parku oraz w zlewniach cieków mających wpływ na jakość wód powierzchniowych w Parku:

- 1) budowa zbiorczych systemów kanalizacyjnych z lokalnym lub grupowym oczyszczaniem ścieków na terenach zabudowy skupionej; stosowanie indywidualnych urządzeń unieszkodliwiających ścieki w przypadku zabudowy rozproszonej,
- 2) osiąganie przez oczyszczalnie ścieków stopnia redukcji zanieczyszczeń, wynikającego z wymogów ochrony odbiornika,
- 3) likwidowanie nieszczelnych zbiorników do gromadzenia nieczystości płynnych oraz nielegalnych odprowadzeń ścieków do wód i do ziemi,
- 4) zlikwidowanie wszystkich wylewisk ścieków oraz usuwanie zawartości zbiorników bezodpływowych do punktów zlewnych oczyszczalni ścieków,
- 5) podczyszczanie ścieków opadowych odprowadzanych z zanieczyszczonych nawierzchni utwardzonych.

9. W celu poprawy stanu czystości wód powierzchniowych na obszarze Parku zaleca się realizację następujących zadań w zakresie porządkowania gospodarki ściekowej:

1) służących ochronie wód rzeki Słupi i jej dopływów:

a) kontynuację porządkowania gospodarki ściekowej na terenie miasta Bytowa, poprzez:

- stopniową rozbudowę sieci kanalizacji sanitarnej na terenie miasta oraz dążenie do włączenia wszystkich nieruchomości, w tym zakładów przemysłowych, do zbiorczego systemu oczyszczania ścieków działającego w oparciu o istniejącą mechaniczno-biologiczną oczyszczalnię ścieków,
- sukcesywne odcinanie dopływu ścieków komunalnych i przemysłowych do miejskiej sieci kanalizacji ogólnospławnej oraz wykorzystanie tej sieci wyłącznie dla potrzeb kanalizacji deszczowej,
- likwidowanie zbiorników bezodpływowych,
- stopniową likwidację istniejących w mieście lokalnych oczyszczalni ścieków oraz kierowanie aktualnie oczyszczanych przez nie ścieków do miejskiego systemu kanalizacji sanitarnej,

b) uporządkowanie gospodarki ściekowej miejscowości Krzynia i Konradowo, położonych bezpośrednio w dolinie rzeki Słupi - z zastosowaniem rozwiązań eliminujących możliwość przedostawania się do rzeki nieoczyszczonych ścieków pochodzących z tych miejscowości, w tym z ośrodków wczasowych i domów letniskowych,

c) kontynuację rozbudowy kanalizacji sanitarnej w miejscowości Dębница Kaszubska oraz dążenie do włączenia wszystkich nieruchomości na obszarze zwartej zabudowy tej

miejsowości do zbiorczego systemu oczyszczania ścieków działającego w oparciu o istniejącą mechaniczno-biologiczną oczyszczalnię ścieków,

d) przyłączenie wszystkich nieruchomości na obszarze zwartej zabudowy miejscowości Borzytuchom do zbiorczego systemu oczyszczania ścieków działającego w oparciu o zbudowaną mechaniczno-biologiczną oczyszczalnię ścieków; zrealizowanie planowanych działań mających na celu skanalizowanie i włączenie do oczyszczalni ścieków w Borzytuchomiu miejscowości: Jutrzenka, Struszewo, Chotkowo,

e) poprawę efektywności funkcjonowania oczyszczalni ścieków w Kołczygłowach (przede wszystkim w zakresie związków biogenych) oraz realizację planowanych działań mających na celu uporządkowanie gospodarki ściekowej miejscowości w rejonie Kołczygłów (skanalizowanie i włączenie do oczyszczalni ścieków w Kołczygłowach miejscowości: Barnowo, Kołczygłówki, Jezierze, Radusz, Wierszyno, ewentualnie Barnowiec),

f) sukcesywną realizację opracowanej "Koncepcji kanalizacji sanitarnej i oczyszczalni ścieków w gminie Kobylnica", przede wszystkim w zakresie dotyczącym poprawy jakości wód rzeki Kwaczy oraz rzeki Słupi w granicach Parku (skanalizowanie miejscowości, budowa nowej oczyszczalni ścieków w Kuleszewie, modernizacja i rozbudowa oczyszczalni ścieków w Sycewicach),

g) budowę kanalizacji sanitarnej w miejscowości Parchowo oraz dążenie do włączenia wszystkich nieruchomości na obszarze zwartej zabudowy tej miejscowości do zbiorczego systemu oczyszczania ścieków działającego w oparciu o istniejącą mechaniczno-biologiczną oczyszczalnię ścieków,

h) modernizację gospodarki ściekowej Bazy Paliw Nr 20 w Ugoszczy ("Naftobazy" Sp. z o.o.).

2) służących ochronie wód Jeziora Jasień:

a) budowę kanalizacji sanitarnej w miejscowości Jasień oraz dążenie do włączenia wszystkich nieruchomości na obszarze zwartej zabudowy tej miejscowości do zbiorczego systemu oczyszczania ścieków działającego w oparciu o wysokoefektywną oczyszczalnię ścieków (zalecana rozbudowa i modernizacja istniejącej oczyszczalni lub budowa nowej),

b) uporządkowanie gospodarki ściekowej innych miejscowości (Łupawska, Ceromina, Zawiat), ośrodków wczasowych i osiedli domów letniskowych w otoczeniu jeziora - z zastosowaniem rozwiązań eliminujących możliwość przedostawania się nieoczyszczonych ścieków do jeziora.

10. Poza ww. miejscowościami, zaleca się uporządkowanie gospodarki ściekowej następujących, ważniejszych miejscowości (liczących ok. i powyżej 150 mieszk.):

1) na obszarze Parku:

a) w gminie Borzytuchom: Krosnowo, Osieki Bytowskie,

- b) w gminie Czarna Dąbrówka: Jerzkowice, Nożyno, Unichowo,
  - c) w gminie Dębica Kaszubska: Gałęzów, Mielno, Motarzyno, Niepogłędzie, Podwilczyn,
  - d) w gminie Kobylnica: Kruszyna, Kwakowo, Lubuń, Łosino, Zajączkowo,
- 2) na obszarze otuliny Parku:
- a) w gminie Borzytuchom: Dąbrówka Bytowska, Niedarzyno,
  - b) w gminie Bytów: Gostkowo, Mądrzechowo, Niezabyszewo, Płotowa, Pomysk Wielki i Mały, Rekowo, Rzepnica, Sierzno, Świątkowo, Udorpie, Ząbinowice,
  - c) w gminie Czarna Dąbrówka: Kleszczyniec, Mydlita, Nożynko, Czarna Dąbrówka,
  - d) w gminie Lipnica: Gliśno, Borzyszkowy,
  - e) w gminie Parchowo: Gołczewo, Jamno, Nakła, Sylczno, Żukówko,
  - f) w gminie Studzienice: Pólczo,
  - g) w gminie Tuchomie: Ciemno, Modrzejewo, Trzebiatkowa, Tuchomko,
  - h) w gminie Dębica Kaszubska: Gogolewo, Borzęcino, Budowo, Kotowo, Krzywań, Łabiszewo, Podole Małe, Skarszów Górny, Starnice, Dobieszewo,
  - i) w gminie Kobylnica: Sierakowo Słupskie, Kończewo, Kuleszewo, Płaszewo,
  - j) w gminie Słupsk: Warblewo.
11. Do czasu kompleksowego uporządkowania gospodarki ściekowej miejscowości na obszarze Parku i w zlewniach cieków mających wpływ na jakość wód powierzchniowych w Parku, zaleca się podjęcie działań pozwalających na poprawę funkcjonowania urządzeń oczyszczających ścieki, znajdujących się przy osiedlach mieszkaniowych byłych PGR.
12. W otulinie Parku zaleca się podjęcie działań mających na celu poprawę czystości silnie zeutrofizowanych i zakwalifikowanych do wysoko podatnych na degradację jezior: Żukowskiego i Mądrzechowskiego, poprzez uporządkowanie gospodarki ściekowej oraz ograniczenie spływu zanieczyszczeń pochodzących z rolnictwa w ich zlewniach.

Rozdział 2 Gospodarka odpadami

1. Niezbędne jest zlikwidowanie na obszarze Parku wszystkich "dzikich" wysypisk i wylewisk odpadów oraz dokonanie rekultywacji gruntów lub uporządkowanie terenów zajmowanych przez te wysypiska i wylewiska.

2. W celu ograniczenia potencjalnych zagrożeń dla środowiska Parku stwarzanych przez użytkowane i nie eksploatowane obiekty składowania odpadów, zaleca się realizację następujących zadań:

1) sukcesywne zamykanie wszystkich, istniejących na obszarze Parku, dozorowanych wylewisk nieczystości płynnych oraz wysypisk odpadów stałych o nieuregulowanym stanie formalno-prawnym, które nie zostaną dostosowane do wymogów Ustawy o odpadach; dokonanie rekultywacji terenów likwidowanych wylewisk i wysypisk,

2) kontrolowanie i ograniczenie oddziaływania na środowisko nie eksploatowanego składowiska odpadów przemysłowych (niebezpiecznych) koło Dębnicy Kaszubskiej (otulina Parku), w szczególności:

a) prowadzenie stałego nadzoru nad składowiskiem przez właściwe organy oraz kontrolowanie obiektu przez WIOŚ,

b) w przypadku stwierdzenia badaniami monitoringowymi ponadnormatywnego zanieczyszczenia wód podziemnych i powierzchniowych, powodowanego przez składowisko - podjęcie działań ograniczających możliwość dopływu do wód zanieczyszczeń ze składowiska,

c) zrekultywowanie terenu składowiska (planowany kierunek rekultywacji - leśny),

3) zlikwidowanie nie eksploatowanego mogilnika koło Tuchomia (otulina Parku), w szczególności:

a) przeprowadzenie likwidacji mogilnika w sposób bezpieczny dla środowiska,

b) zrekultywowanie terenu mogilnika,

c) do czasu likwidacji - prowadzenie stałego nadzoru nad mogilnikiem przez właściwe organy oraz kontrolowanie obiektu przez WIOŚ.

3. Unieszkodliwianie odpadów powstających na obszarze Parku powinno się odbywać wyłącznie w obiektach, w tym składowiskach odpadów, wykonanych i eksploatowanych zgodnie z przepisami Prawa budowlanego oraz Ustawy o odpadach.

4. Zaleca się:

1) wdrażanie selektywnej zbiórki odpadów na obszarze Parku,

2) dążenie do organizowania rejonowych systemów gospodarki odpadami, funkcjonujących w oparciu o obiekty unieszkodliwiania odpadów, położone poza obszarem Parku - obsługujące teren Parku niezależnie od podziału gminnego,

3) usuwanie odpadów w sposób zorganizowany przez uprawnione, specjalistyczne firmy, w oparciu o indywidualne umowy zawierane z właścicielami nieruchomości.

5. Proponuje się, aby unieszkodliwianie odpadów z terenów gmin objętych granicami Parku i jego otuliny odbywało się docelowo na składowiskach lub w zakładach unieszkodliwiania

odpadów, zlokalizowanych w rejonie następujących miejscowości (propozycja ta nie wyklucza możliwości zastosowania innych rozwiązań):

- 1) Bierkowo (gm. Słupsk, poza obszarem Parku i otuliny, obiekt istniejący, składowisko rejonowe - rejonowy zakład unieszkodliwiania odpadów),
- 2) Sierzno (gm. Bytów, na terenie otuliny Parku, obiekt istniejący, wymagający modernizacji, składowisko miejsko-gminne, planowany rejonowy zakład segregacji i unieszkodliwiania odpadów),
- 3) Osława-Dąbrowa (gm. Studzienice, poza obszarem Parku i otuliny, obiekt istniejący, składowisko gminne),
- 4) Unichowo (gm. Czarna Dąbrówka, na obszarze Parku, obiekt istniejący, składowisko gminne),
- 5) Rokity (gm. Czarna Dąbrówka, poza obszarem Parku i otuliny, obiekt istniejący, składowisko gminne),
- 6) Kozy (gm. Czarna Dąbrówka, poza obszarem Parku i otuliny, obiekt istniejący, składowisko gminne),
- 7) Dudzicze (gm. Dębica Kaszubska, na terenie otuliny Parku, obiekt planowany do budowy) - jeśli przeprowadzone analizy i oceny wykażą, że obiekt ten nie pogorszy walorów przyrodniczo-krajobrazowych Parku.

Rozdział 3 Ochrona powietrza

1. Zaleca się stosowanie następujących zasad ochrony powietrza na obszarze Parku:
  - 1) dążenie do ograniczenia ilości źródeł ciepła opalanych węglem kamiennym,
  - 2) upowszechnienie małoemisyjnych i nieemisyjnych źródeł ciepła, szczególnie w nowo budowanych obiektach,
  - 3) realizowanie przedsięwzięć termomodernizacyjnych w istniejących budynkach, w celu zmniejszenia zapotrzebowania na ciepło,
  - 4) stosowanie rozwiązań pozwalających na ograniczenie ilości zanieczyszczeń wprowadzanych do powietrza atmosferycznego z procesów technologicznych w obiektach produkcyjnych i usługowych - w pierwszej kolejności poprzez wdrażanie czystszych technologii,
  - 5) nie dopuszczanie do lokalizowania nowych obiektów, mogących w sposób istotny pogorszyć jakość powietrza na obszarze Parku,

- 6) nie dopuszczanie do rozwoju intensywnej turystyki samochodowej.
2. Perspektywicznie zaleca się zrealizowanie gazyfikacji przewodowej na terenach gmin objętych granicami Parku i otuliny, w celu stworzenia możliwości wykorzystania gazu ziemnego dla potrzeb grzewczych. Z uwagi na położenie, częściowo w granicach Parku oraz przy trasie projektowanego gazociągu wysokiego ciśnienia Bytów-Słupsk, ośrodkami gminnymi zalecanymi w pierwszej kolejności do gazyfikacji są miejscowości: Borzytuchom i Kołczygłowy.

Rozdział 4 Zapobieganie nadzwyczajnym zagrożeniom środowiska

1. W celu ochrony środowiska Parku przed ewentualnym, awaryjnym zanieczyszczeniem substancjami niebezpiecznymi niezbędne są następujące działania zapobiegawcze:
  - 1) stosowanie odpowiednich zabezpieczeń technicznych i procedur bezpieczeństwa, zapobiegających możliwości awaryjnego przedostania się substancji ropopochodnych z Bazy Paliw Nr 20 "Naftobazy" Sp. z o.o. w Ugoszczy do wód w zlewni rzeki Słupi,
  - 2) zmodernizowanie istniejących na obszarze Parku stacji paliw płynnych, ogólnodostępnych i zakładowych, pod kątem spełnienia obowiązujących wymogów ochrony środowiska oraz zlikwidowanie stacji paliw, których modernizacja będzie niemożliwa lub nieopłacalna,
  - 3) eliminowanie transportu substancji niebezpiecznych przez obszar Parku, z wyjątkiem niezbędnych przewozów związanych z usuwaniem odpadów niebezpiecznych z terenu Parku oraz dostawami paliw płynnych dla potrzeb lokalnych,
  - 4) kontrolowanie przez właściwe służby obiektów i instalacji zawierających substancje niebezpieczne oraz przewozów substancji niebezpiecznych na obszarze Parku.

Rozdział 5 Rolnictwo

1. W celu ograniczenia niepożądanego oddziaływania gospodarki rolnej na środowisko przyrodnicze Parku zaleca się:
  - 1) sukcesywne wprowadzanie proekologicznych form gospodarki rolnej, szczególnie rolnictwa ekologicznego,
  - 2) stosowanie płodozmianu oraz zabiegów ograniczających straty składników pokarmowych z gleby i ograniczających erozję,

- 3) stosowanie w pierwszym rzędzie nawozów organicznych powstających w gospodarstwach oraz traktowanie nawozów mineralnych jako uzupełnienia wymaganej dawki nawozowej,
  - 4) preferowanie naturalnych środków ochrony roślin,
2. Rozważyć należy możliwość renaturyzacji łąk i pastwisk położonych na obszarze Parku, na glebach organicznych, gdzie zaprzestano użytkowania kośnego lub pastwiskowego.
3. Niezbędne jest pilne podjęcie działań mających na celu ograniczenie oddziaływania przemysłowych ferm tuczu trzody chlewnej w Jerzkowicach (teren Parku) i Gostkowie (teren otuliny Parku) na środowisko, w szczególności wody powierzchniowe i podziemne oraz powietrze atmosferyczne. Wielkość hodowli trzody chlewnej w tych fermach nie powinna być zwiększana ponad ich aktualne możliwości produkcyjne, przy obecnie stosowanej technologii chowu zwierząt (chów bezściółkowy) i sposobie gospodarowania gnojowicą.
4. Na obszarze Parku nie mogą być lokalizowane nowe ośrodki chowu zwierząt, stosujące bezściółkową metodę hodowli.
5. Zaleca się wspieranie działań podejmowanych przez właścicieli i dzierżawców gospodarstw rolnych na obszarze Parku oraz w zlewniach cieków mających wpływ na jakość wód powierzchniowych w Parku, w zakresie:
- 1) budowy i zakupu urządzeń służących prawidłowemu przechowywaniu i zagospodarowaniu odchodów zwierzęcych (przede wszystkim szczelnych płyt gnojowych, szczelnych zbiorników na gnojowicę, gnojówkę i wody gnojowe),
  - 2) budowy i zakupu urządzeń zabezpieczających przed przenikaniem soków kiszonkowych do wód i gruntu.

Rozdział 6 Gospodarka rybacka

1. Na terenie Parku nie należy lokalizować nowych ośrodków hodowli ryb łososiowatych.
2. Zaleca się przestrzeganie następujących zasad przy podejmowaniu ewentualnych działań prowadzących do zwiększenia zdolności produkcyjnych istniejących ośrodków hodowli ryb łososiowatych na obszarze Parku:
  - 1) ładunki zanieczyszczeń odprowadzanych z każdego ośrodka hodowlanego do wód powierzchniowych nie powinny ulec zwiększeniu,
  - 2) parametry jakościowe ścieków odprowadzanych z hodowli, określone w dotychczas wydanych pozwoleniach wodnoprawnych nie powinny być przekraczane,
  - 3) nie powinny być zwiększane istniejące piętrzenia wody,

- 4) powinny być stosowane rozwiązania uniemożliwiające lub ograniczające ucieczki ryb z hodowli do cieków w Parku,
  - 5) zwiększenie zdolności produkcyjnych ośrodków hodowlanych nie może pogorszyć stanu środowiska Parku i jego walorów krajobrazowych.
- 3 Dopuszcza się restytucję raka szlachetnego do wytypowanych jezior Parku.
4. Zaleca się kontynuację restytucji łososia atlantyckiego w rzece Słupi i wytypowanie łowisk trociowych.
5. Preferuje się rozwój turystyki wędkarskiej w oparciu o łowne gatunki reofilne.
6. Przy prowadzeniu gospodarki rybackiej na terenie Parku i otuliny należy dążyć do zachowania zbliżonego do naturalnego składu ichtiofauny, w tym poprzez ograniczenie liczebności zasiedlonych gatunków obcych i zakaz wprowadzania nowych gatunków, bez uzgodnienia z Dyrektorem Parku.

Rozdział 7 Leśnictwo

1. Podstawową zasadą gospodarki leśnej na terenie Parku jest zachowanie wielofunkcyjnego charakteru lasu; zachowanie zdrowych ekosystemów leśnych o składzie gatunkowym zgodnym z siedliskiem oraz dostosowanie lasu do pełnionych funkcji (nie sprzecznych z funkcją ochrony przyrody i krajobrazu). W związku z tym zaleca się:
  - 1) przywracanie zbliżonej do naturalnej, pełnej struktury gatunkowej, warstwowej (piętrowej) i wiekowej fitocenozy leśnych,
  - 2) przy przebudowie drzewostanów - kierowanie się zasadą wyboru takiej rębni, która w maksymalny sposób umożliwi naturalne odnawianie się lasu i rozwój wielowarstwowej struktury drzewostanów,
  - 3) ograniczenie do niezbędnych przypadków (mogą to być także wskazania ochronne) zrębów zupełnych; w gospodarstwie zrębowym - zaniechanie stosowania Rb Ia (z wyjątkiem prac koniecznych ze względów sanitarnych); przy stosowaniu Rb Ib - określenie optymalnego przebiegu granicy zrębowej i pozostawianie wartościowych kęp starodrzewia i przestojów (co najmniej 5% powierzchni),
  - 4) wokół wszystkich śródleśnych zbiorników wodnych i torfowisk - pozostawienie zadrzewionej strefy ochronnej wokół zbiornika (o szer. min. 8 m) w przypadku terenu płaskiego lub strefy sięgającej do górnej krawędzi stoku (skarpy) w przypadku terenu nachylonego; w strefie tej wyeliminowanie pozyskiwania drewna (za wyjątkiem świerka opanowanego przez kornika),
  - 5) zaniechanie melioracji odwadniających (z dopuszczeniem w szczególnych przypadkach możliwości proochronnych regulacji stosunków wodnych),

- 6) dostosowanie zagospodarowania wybranych fragmentów lasu do funkcji turystycznych, ew. innych funkcji nie sprzecznych z celami ochrony,
  - 7) wprowadzanie okresowego zakazu wstępu na obszary leśne zniszczone w wyniku nadmiernej penetracji pieszej; tworzenie warunków do regeneracji runa i podszytu,
  - 8) maksymalne ograniczenie stosowania środków chemicznych do zwalczania gradacji owadów; stosowanie biologicznych form ochrony lasu,
  - 9) w celu ochrony przed uszkodzeniami - w cięciach pielęgnacyjnych i przerębowych, w czasie zrywki drzew - stosowanie sortymentowej metody pozyskiwania drewna (zrywkę należy prowadzić pojazdami nasiębiernymi po uprzednio zaprojektowanym i wykonanym szlaku zrywkowym; w razie potrzeby stosować sprzężaj konny oraz inne środki techniczne zabezpieczające rosnące drzewa przed zniszczeniem),
  - 10) dostosowanie okresu pozyskiwania drewna do terminów najmniejszego zagrożenia lasów owadami, patogennymi grzybami i niekorzystnymi czynnikami klimatycznymi oraz do możliwości wykorzystania przez zwierzynę kopytną cienkiej kory na leżących drzewach,
  - 11) pozostawianie drzew dziuplowatych, pomnikowych i z gniazdami ptaków,
  - 12) maksymalne ograniczanie, a docelowo wyeliminowanie wypalania pozostających na zrębie resztek materii organicznej (zastąpienie wypalania rozdrabnianiem mechanicznym),
  - 13) w cięciach przerębowych, pielęgnacyjnych i sanitarnych pozostawianie części martwych drzew stanowiących ostoje wielu organizmów leśnych, m.in. rzadkich gatunków roślin i zwierząt związanych z występowaniem dużych, starych kompleksów leśnych,
  - 14) stosowanie do remontu dróg leśnych wyłącznie materiału miejscowego pochodzenia,
  - 15) zlikwidowanie i oczyszczenie śródleśnych, "dzikich" wysypisk odpadów,
  - 16) lokalizowanie obozowisk i stanic wodnych na obrzeżach kompleksów leśnych, w obszarach, na których istnieje możliwość zorganizowania zaplecza sanitarnego i skutecznego ograniczenia zniszczeń,
  - 17) ograniczenie penetracji terenów leśnych pojazdami mechanicznymi poprzez udostępnianie do ruchu tylko nielicznych dróg leśnych. Sieć parkingów przy drogach dostępnych dla pojazdów zmotoryzowanych powinna umożliwiać ludności korzystanie z lasów zgodnie z Ustawą o lasach.
2. W zakresie kształtowania przestrzeni leśnej, zadrzewień i zakrzewień zaleca się:
- 1) łączenie małych kompleksów leśnych; opracowanie planów zalesień i zadrzewień w gminach, przeciwdziałanie rozdrobnieniu lasów,
  - 2) utrzymanie łączności pomiędzy poszczególnymi enklawami leśnymi a większymi kompleksami leśnymi (m.in.: w rejonie Jutrzenki i Ryczyna z kompleksem leśnym

“Herta”, 1 km od skrzyżowania Krosnowo-Borzytuchom do Osady Leśnej, między Jeziernem i Wierszynem); tworzenie zakrzewień, szpalerów drzew i alei śródpolnych pełniących funkcję m.in. korytarzy ekologicznych,

- 3) podczas wprowadzania zadrzewień dróg i miedz śródpolnych (funkcja biocenotyczna i klimatyczna) w kompleksach upraw wielkoobszarowych - preferowanie gatunków nektarodajnych, wytwarzających duże ilości nasion lub owoców (m.in.: lipa drobnolistna, klon zwyczajny, klon jawor, jesion wyniosły, jarząb zwyczajny, czeremcha zwyczajna, grab zwyczajny, jabłoń dzika, topola osika, brzoza brodawkowata, sosna pospolita, buk zwyczajny, dąb bezszypułkowy oraz krzewy: leszczyna, trzmielina zwyczajna, dziki bez koralowy, głóg jednoszyjkowy, róża polna, róża pomarszczona, dziki bez czarny),
  - 4) pozostawianie śródpolnych “oczek” wodnych, torfowisk oraz istniejących grup i kęp drzew lub krzewów,
  - 5) zalesienie gruntów marginalnych (gleby klasy VI i VIz), w pierwszej kolejności zagrożonych erozją wodną,
  - 6) dopuszczenie naturalnej sukcesji roślinności na niektórych powierzchniach gruntów odłogowanych, w szczególności w obrębie 3 kompleksu glebowo-rolniczego w wybranych rejonach: Niemczewa, Goszczyna, Gałąźni Wielkiej, Motarzyna, Unichowa.
3. Plany urządzenia lasu wykonywane dla nadleśnictw położonych w granicach PKDS powinny uwzględniać zasady ochrony archeologicznego dziedzictwa kulturowego oraz obiektów i parków zabytkowych. Konieczne jest oznaczenie na mapach przeglądowych i zamieszczenie w opisach taksacyjnych następujących elementów:
- 1) strefy “W” bezwzględnej ochrony archeologiczno-konserwatorskiej dla stanowisk o własnej formie krajobrazowej wpisanych i przewidzianych do wpisu do rejestru zabytków, ze strefą ochrony krajobrazowej,
  - 2) strefy “OW” względnej ochrony archeologiczno-konserwatorskiej, przewidzianej do badań i nadzorów w przypadku prowadzenia gospodarki leśnej,
  - 3) wydzielenie geodezyjnych parków i cmentarzy zabytkowych figurujących w stanie posiadania nadleśnictw jako powierzchnie leśne.
4. Na obszarach leśnych położonych w granicach w/w stref należy:
- 1) w strefie “W” utworzyć lasy ochronne lub gospodarstwa specjalne. Strefa obejmuje obiekty i obszary do bezwzględnego zachowania i na jej terenie obowiązuje zakaz wykonywania jakichkolwiek prac leśnych bez zezwolenia potwierdzonego decyzją wydaną przez WKZ,
  - 2) w strefie “OW” dopuszczać do wykonywania wszelkich prac związanych z hodowlą, ochroną, odnowieniem i pielęgnacją lasów oraz pozyskaniem surowca drzewnego wyłącznie po każdorazowym uzyskaniu od WKZ zezwolenia określającego warunki i zakres niezbędnych badań archeologicznych lub nadzoru,

- 3) uwzględnić charakterystykę stanowisk archeologicznych w opisach taksacyjnych (nr decyzji konserwatorskiej oraz ustalenia) oraz na innych mapach (np. na mapach cięć).

Rozdział 8 Łowiectwo

1. Dla prawidłowej eksploatacji awifauny łownej Parku należy utrzymać dotychczas obowiązujące sposoby gospodarowania tymi gatunkami.
2. Zaleca się nawiązanie przez dyrekcję Parku współpracy dotyczącej realizacji wieloletnich planów łowieckich, w sposób zapewniający zachowanie optymalnej wielkości populacji zwierzyny płowej.
3. Podjąć należy działania zmierzające do ograniczenia liczebności norki amerykańskiej, jenota oraz lisa, których nadmierna liczebność powoduje zagrożenie dla wielu gatunków chronionych i łownych.

Dział V WNIOSKI DO MIEJSCOWYCH PLANÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

Rozdział 1 Preferowane rodzaje aktywności gospodarczej

1. Preferuje się następujące rodzaje aktywności społeczno-gospodarczej na terenie Parku:
  - 1) turystyka kwalifikowana, krajoznawcza, przyrodnicza (ekoturystyka), agroturystyka, turystyka rowerowa,
  - 2) wypoczynek letniskowy w obrębie istniejących jednostek osadniczych,
  - 3) wyspecjalizowanie wybranych obszarów (jednostek osadniczych) w obsłudze: wędkarstwa sportowego, turystyki wodnej, turystyki konnej i ośrodków jeździectwa sportowego,
  - 4) leśnictwo uwzględniające wartość biocenotyczną i funkcje ochronne lasów,
  - 5) rzemiosło nieuciążliwe dla środowiska,
  - 6) proekologiczne formy gospodarki rolnej, w szczególności rolnictwo ekologiczne,
  - 7) inne rodzaje działalności gospodarczej, nieuciążliwe dla środowiska.

2. Preferuje się następujące rodzaje aktywności społeczno-gospodarczej na terenie otuliny Parku:

- 1) rolnictwo z preferencjami dla proekologicznych form gospodarki rolnej,
- 2) turystyka i rekreacja,
- 3) osadnictwo, rzemiosło i przetwórstwo rolne w obszarach i formach nie zagrażających przyrodzie, walorom kulturowym i krajobrazowym Parku,
- 4) inne formy działalności gospodarczej związane z obsługą turystyki i funkcjonowaniem poszczególnych jednostek osadniczych.

3. Przewiduje się następujące zmiany w zakresie wiodących funkcji gospodarczych:

- 1) leśnictwo - przygotowanie wybranych terenów leśnych do pełnienia funkcji turystyczno-rekreacyjnej, wprowadzenie zalesień na wybrane obszary rolnicze (szczególnie na glebach marginalnych), zwiększenie powierzchni lasów ochronnych, zwłaszcza wodochronnych,
- 2) rolnictwo - zachowanie tradycyjnych obszarów rolnictwa, przekształcenie części gospodarstw i towarzyszących im terenów odłogowanych w tereny turystyki wiejskiej: wsie letniskowe, gospodarstwa eko- i agroturystyczne, lokalne wiejskie centra turystyki kwalifikowanej (wędkarskiej, wodnej, konnej, inne),
- 3) hydroenergetyka - zachowanie funkcjonującego systemu elektrowni wodnych rzeki Słupi podporządkowanego funkcji ochronnej Parku, przygotowanie programu i niezbędnego zainwestowania pozwalającego na popularyzację szlaku turystycznego "elektrowni wodnych",
- 4) turystyka - rozwój form, bazy i organizacji wykorzystującej walory przyrodnicze, kulturowe i krajobrazowe Parku podporządkowany funkcji ochronnej Parku,
- 5) osadnictwo:
  - a) rozwój ośrodków gminnych, częściowo w granicach Parku - obsługa turystyki, rolnictwa, lokalnego rzemiosła,
  - b) rozwój przestrzenny stagnujących i zamierających dotychczas małych wsi, przez dopuszczenie lokalizacji bazy turystycznej, na rygorystycznych warunkach ochrony krajobrazu, walorów przyrodniczych i kulturowych.

Rozdział 2 Proponowane zasady inwestowania i gospodarowania przestrzenią na obszarze Parku

1. Ustala się następujące zasady gospodarki przestrzenią na obszarze Parku:

- 1) nowe budynki i budowle mogą być lokalizowane:
  - a) na terenach zwartej zabudowy miejscowości,

- b) na gruntach nie będących gruntami leśnymi, w odległości nie mniejszej niż 30 m od granicy lasu,
  - c) na terenach odległych co najmniej 50 m od granic torfowisk,
  - d) na terenach nie będących stokami dolin rzecznych i jezior,
  - e) na terenach nie będących wyspami i półwyspami jezior,
  - f) na terenach znajdujących się w odległości nie mniejszej niż 100 m od linii brzegowej jezior i cieków podstawowych,
- 2) obiekty niezbędne dla gospodarki leśnej mogą być lokalizowane również na gruntach leśnych oraz w odległości mniejszej niż 30 m od granicy lasu,
- 3) niżej wymienione obiekty, w odniesieniu do których zaleca się uzyskanie opinii Dyrektora Parku, mogą być lokalizowane również w odległości mniejszej niż 100 m od linii brzegowej jezior i cieków podstawowych:
- a) ogólnodostępne mosty i pomosty,
  - b) przepusty,
  - c) obiekty, stanowiące niezbędne zaplecze gospodarstw rybackich,
  - d) ogólnodostępne obiekty turystyki wodnej - bez bazy noclegowej,
  - e) obiekty małej architektury bezpośrednio związane z zagospodarowaniem turystycznym jezior i cieków,
  - f) obiekty niezbędne dla ochrony wód, zabezpieczenia przeciwpowodziowego i przeciwpożarowego oraz bezpieczeństwa użytkowników wód,
- 4) należy unikać lokalizowania nowych budynków w oderwaniu od zwartej zabudowy miejscowości, z wyjątkiem budowy siedlisk dla gospodarstw rolnych lub agroturystycznych o powierzchni co najmniej 20 ha, po uzyskaniu opinii Dyrektora Parku,
- 5) nie należy lokalizować nowych ogrodów działkowych.
2. Na obszarze Parku nie może być prowadzona eksploatacja surowców mineralnych i torfu. Należy zaprzestać eksploatacji aktualnie użytkowanych wyrobisk i przeprowadzić ich rekultywację, w sposób uzależniony od charakteru otoczenia.
3. Na obszarze Parku, z zastrzeżeniem ust.4, mogą być lokalizowane nowe inwestycje lub podejmowane inne przedsięwzięcia, jeżeli przeprowadzone postępowania w sprawie ocen oddziaływania tych inwestycji lub przedsięwzięć na środowisko wykażą, że nie wpłyną one negatywnie na stan środowiska Parku i nie naruszą trwale walorów krajobrazowych Parku.
4. W przypadku lokalizowania na obszarze Parku inwestycji realizujących cele publiczne należy postępować zgodnie z trybem przewidzianym w Ustawie o ochronie przyrody.

Rozdział 3 Proponowane zasady i rozwiązania dotyczące infrastruktury technicznej na obszarze Parku

1. Na obszarze Parku zaleca się stosowanie następujących zasad w zakresie zaopatrzenia w wodę i ochrony zasobów wody pitnej:

- 1) w nowych zakładach lokalizowanych w granicach Parku na terenach przemysłu, składów, rzemiosła i usług powinny być stosowane wyłącznie technologie wodooszczędne,
- 2) konieczne będzie uwzględnienie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego:
  - a) wymogów ochrony ujęć wód podziemnych w Parku - po ustanowieniu stref ochronnych dla wszystkich ujęć wód podziemnych w Parku, w szczególności ujęć komunalnych,
  - b) wymogów ochrony Głównych Zbiorników Wód Podziemnych na obszarze dorzecza Słupi - po opracowaniu i zatwierdzeniu ich dokumentacji.

2. Na obszarze Parku zaleca się stosowanie następujących rozwiązań w zakresie gospodarki ściekowej:

- 1) na terenach zabudowy skupionej:
  - a) należy stosować zbiorcze systemy kanalizacji sanitarnej z lokalnym lub grupowym oczyszczaniem ścieków - wszędzie, gdzie istnieją sprzyjające warunki lokalizacji oczyszczalni,
  - b) stosowanie zbiorników bezodpływowych do gromadzenia ścieków powinno być traktowane wyłącznie jako rozwiązanie czasowe - do momentu wybudowania sieci kanalizacji sanitarnej,
  - c) zalecane jest stosowanie zasady wydawania decyzji o pozwoleniu na budowę, warunkowanego koniecznością przyłączenia nieruchomości do kanalizacji sanitarnej - na terenach z istniejącą kanalizacją sanitarną,
  - d) ścieki technologiczne przed skierowaniem do zbiorczej sieci kanalizacji sanitarnej powinny być wstępnie oczyszczone na terenie przedsiębiorstw, w których powstają,
  - e) należy stosować podczyszczanie (w niezbędnych przypadkach - także retencjonowanie) ścieków opadowych odprowadzanych sieciami kanalizacji deszczowej z utwardzonych nawierzchni: centrów miejscowości, terenów przemysłowo-składowych, obiektów magazynowania i dystrybucji paliw, baz transportowych i technicznej obsługi pojazdów, głównych dróg, dużych parkingów,
  - f) na pozostałych terenach zabudowy należy pozostawiać jak największe obszary powierzchni czynnej, pozwalające na infiltrowanie wód opadowych do gruntu,

2) na terenach zabudowy rozproszonej:

- a) zaleca się stosowanie indywidualnych urządzeń unieszkodliwiających ścieki (przydomowych oczyszczalni ścieków, alternatywnych systemów gospodarowania ściekami) - na terenach pozostających poza technicznie i ekonomicznie uzasadnionym zasięgiem zbiorczych systemów oczyszczania ścieków,
- b) stosowanie urządzeń wprowadzających ścieki do ziemi (drenażu rozsączającego, studni chłonnych) powinno być uzależnione od wyników szczegółowego rozpoznania lokalnych warunków gruntowo-wodnych terenu,
- c) możliwość gromadzenia ścieków w zbiornikach bezodpływowych powinna być warunkowana stosowaniem zbiorników o udokumentowanej szczelności i kontrolowanym usuwaniem ich zawartości do punktów zlewnych oczyszczalni ścieków,

3) na terenach zabudowy letniskowej i rekreacyjnej, lokalizowanej w otoczeniu jezior i cieków powinny być stosowane rozwiązania eliminujące możliwość przedostawania się nieoczyszczonych ścieków do wód powierzchniowych.

3. Na obszarze Parku ustala się następujące zasady w zakresie gospodarki odpadami:

- 1) na obszarze Parku nie należy lokalizować nowych obiektów unieszkodliwiania odpadów, w szczególności składowisk i spalarni odpadów,
- 2) zaleca się, aby w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego uwzględniono niezbędne rezerwy terenu, wynikające z potrzeb selektywnej zbiórki odpadów (np. konieczności zorganizowania punktów selektywnego gromadzenia odpadów),
- 3) na terenach o niskiej intensywności zabudowy zalecane jest kompostowanie wyselekcjonowanych odpadów organicznych w przydomowych lub przyobiektowych kompostownikach oraz wykorzystywanie kompostu w miejscu jego powstawania - celem ograniczenia ilości wywożonych odpadów,
- 4) w nowych zakładach lokalizowanych w granicach Parku na terenach przemysłu, składow, rzemiosła i usług powinny być stosowane wyłącznie technologie mało- i bezodpadowe,
- 5) na obszarze Parku nie mogą być lokalizowane zakłady prowadzące działalność polegającą na magazynowaniu, wykorzystywaniu, przetwarzaniu lub unieszkodliwianiu odpadów niebezpiecznych.

4. Na obszarze Parku zaleca się stosowanie następujących zasad w zakresie zaopatrzenia w ciepło:

- 1) należy preferować stosowanie małoemisyjnych lub nieemisyjnych źródeł ciepła, w szczególności instalacji wykorzystujących źródła energii odnawialnej, paliwa gazowe (gaz płynny, perspektywnie gaz ziemny), olej opałowy lekki lub energię elektryczną,
- 2) w przypadku źródeł ciepła opalanych węglem należy dążyć do stosowania nowoczesnych, małoemisyjnych kotłów o wysokiej sprawności energetycznej, opalanych wysokojakościowym węglem (o wysokiej wartości opałowej i niskiej zawartości siarki).

5. Na obszarze Parku przewiduje się stosowanie następujących rozwiązań w zakresie gazownictwa:

- 1) perspektywicznie przewidywane jest zaopatrywanie terenów zabudowy skupionej na obszarze Parku w gaz ziemny wysokometanowy z planowanej do realizacji sieci gazowej, która będzie zasilana z projektowanych gazociągów wysokiego ciśnienia: Bytów-Słupsk i Mianowice-Starnice; przewidywane jest wykorzystanie gazu ziemnego na cele komunalno-bytowe i grzewcze,
- 2) na terenach zabudowy rozproszonej dla potrzeb komunalno-bytowych i grzewczych przewiduje się możliwość wykorzystywania gazu płynnego.

6. Na obszarze Parku należy stosować następujące zasady w zakresie elektroenergetyki:

- 1) należy przewidywać dalszą eksploatację istniejących linii elektroenergetycznych, GPZ i elektrowni wodnych,
- 2) na obszarze Parku nie należy lokalizować nowych elektrowni wodnych,
- 3) w celu ochrony walorów krajobrazowych Parku:
  - a) na terenie Parku i w strefie ekspozycji widokowej Parku nie należy lokalizować elektrowni wiatrowych,
  - b) zaleca się, aby ewentualne, nowe linie elektroenergetyczne na terenie Parku były prowadzone pod ziemią.

7. W celu ograniczenia negatywnego wpływu na krajobraz PKDS nowych inwestycji z zakresu infrastruktury telekomunikacyjnej, zaleca się:

- 1) prowadzenie nowych linii telekomunikacyjnych na terenie Parku pod ziemią,
- 2) ograniczenie do niezbędnego minimum ilości wież i masztów tele- i radiokomunikacyjnych lokalizowanych na obszarze Parku, poprzez ich wspólne wykorzystanie przez kilku operatorów,
- 3) wykonywanie analiz (studiów, ocen) wpływu projektowanych wież i masztów tele- i radiokomunikacyjnych na krajobraz Parku.

8. Na obszarze Parku zaleca się następujące działania w zakresie przebudowy i modernizacji dróg:

- 1) droga krajowa Nr 21 (Ustka-Szczecinek), której odcinek stanowi granicę Parku, wymaga przebudowy polegającej na:
  - a) wybudowaniu obejść terenów zabudowanych Kwakowa i Kruszyny (na zewnątrz Parku),
  - b) obejścia ciągu zakrętów między Objezierzem i Kruszyzną z naruszeniem fragmentu Parku,

- 2) dla drogi wojewódzkiej R. 209 przewiduje się wykonanie niezbędnych obejść w granicach terenu zabudowy Kołczygłów i Borzytuchomia. W planie miejscowym powinny być dokonane ustalenia dotyczące rozwiązań technicznych przejść,
- 3) poza wymienionymi przebudowami, geometria dróg przebiegających przez Park nie powinna być korygowana. Drogi publiczne nie powinny być poszerzane i pozbawiane alejowych zadrzewień,
- 4) zalesienia wzdłuż dróg, szczególnie w szerokich pasach dróg wojewódzkich, powinny być kształtowane w układach nieregularnych (różnowiekowe i różnogatunkowe - z gatunków rodzimych), z pielęgnowanymi fragmentami roślinności niskiej,
- 5) nie przewiduje się rozbudowy sieci dróg publicznych, jednakże popularyzacja szlaku turystycznego elektrowni wodnych i konieczność dojazdu autokarami turystycznymi w określone miejsca trasy może spowodować konieczność przebudowy wybranych dróg i organizacji parkingów wraz z towarzyszącym im zagospodarowaniem (wybrane usługi),
- 6) ewentualne inwestycje dotyczące infrastruktury transportowej muszą być projektowane i realizowane w sposób nie powodujący zmiany stosunków wodnych w Parku,
- 7) odprowadzanie wód opadowych z tras komunikacyjnych musi być projektowane i wykonane w sposób nie powodujący nasilenia erozji wodnej i zanieczyszczenia wód w Parku,
- 8) przebiegi projektowanych tras, zastosowane rozwiązania techniczne i architektoniczne muszą uwzględniać wymogi ochrony walorów krajobrazowych Parku oraz w jak największym stopniu neutralizować negatywny wpływ inwestycji na krajobraz,
- 9) w celu ochrony fauny zaleca się zaprojektowanie i wykonanie przejść dla zwierząt, w zależności od ukształtowania terenu, nad lub pod trasami komunikacyjnymi. Ilość, lokalizacja, wymiary i sposób wykonania przejść oraz innych zabezpieczeń służących ochronie zwierząt w inwestycjach drogowych powinny być w każdym przypadku szczegółowo uzgadniane z Dyrektorem Parku,
- 10) proponuje się ograniczenie do niezbędnego minimum (np. dojazdy do stanic wodnych) publicznej dostępności samochodowej dróg leśnych.,
- 11) parkingi publiczne poza terenami zabudowanymi, wyłącznie o wielkości do 20 miejsc postojowych, bez utwardzonej nawierzchni (możliwość stosowania ażurowych konstrukcji), powinny być urządzone według zasady tworzenia zespołów, po 3-5 stanowisk, oddzielonych zielenią,
- 12) ze względu na wymogi ochrony Parku nie powinny być realizowane projekty, prowadzące do intensyfikacji ruchu samochodowego na jego terenie.

Rozdział 4 Zasady kształtowania zabudowy w Parku

1. Ustala się zasady ogólne kształtowania zabudowy:

- 1) Zakłada się utrzymanie krajobrazu małych wsi oraz tworzenie warunków rozwoju społeczno-gospodarczego nie zagrażającego walorom Parku (koegzystencja siedlisk rolniczych z obiektami bazy turystycznej, w tym zabudowy letniskowej).
- 2) Dopuszcza się zabudowę jedynie w nawiązaniu do istniejących jednostek osadniczych, w kontynuacji ich układów przestrzennych i z zachowaniem właściwych dla nich zasad kształtowania zabudowy.
- 3) Dopuszcza się adaptację z umiarkowaną rozbudową istniejących wybudowań oraz adaptację dla turystyki nie użytkowanych obiektów rolniczych i przemysłowych, z zachowaniem właściwych dla nich zasad kształtowania zabudowy.
- 4) Zaleca się likwidację istniejącej na obszarze Parku nielegalnej zabudowy,
- 5) W przypadku obiektów wybudowanych zgodnie z pozwoleniem na budowę, ale znajdujących się w 500-metrowej strefie zagrożenia nadzwyczajnego, wynikającego z istnienia urządzeń piętrzących elektrowni wodnych i urządzeń hydrotechnicznych, zaleca się, do czasu decyzji właściwych organów, pozostawienie ich w dotychczasowym użytkowaniu bez prawa rozbudowy.

2. Ustala się szczegółowe zasady kształtowania zabudowy:

- 1) Określa się zestaw preferowanych cech zabudowy mieszkaniowej, zagrodowej, turystycznej, gospodarczej, usługowej i innej:
  - a) na całym obszarze Parku:
    - budynki parterowe, o konstrukcji murowanej lub słupowo-ryglowej, z elewacjami ceglanymi lub tynkowanymi,
    - dachy dwuspadowe symetryczne o kącie nachylenia połaci 40-50⁰, z naświetlami o oknach mniejszych niż w parterze i z daszkami dwuspadowymi, kryte dachówką lub materiałem dachówkopodobnym, matowym, stonowanym w kolorze,
    - okna w formie pionowej i podziałach symetrycznych;
  - b) w centralnych częściach większych wsi:
    - oprócz cech wymienionych w pkt. a) , także budynki jednopiętrowe;
  - c) na terenach rozwoju funkcji nie związanych z funkcjami Parku:
    - oprócz budynków o cechach wymienionych w pkt. a), mogą być dopuszczone budynki gospodarcze, w tym przemysłowe, z dachami o kącie nachylenia połaci pod kątem minimum 25⁰, o pokryciu właściwym dla spadku dachu, ze ścianami zewnętrznymi nie przekraczającymi wysokości 5 m.

- 2) W większych obiektach zalecane jest rozmieszczanie "programu" w kilku budynkach, w układzie naśladującym tradycyjne zagrody.
- 3) W budynkach usługowych, w razie konieczności zastosowania dużych otworów okiennych, należy stosować łagodzące je drobne podziały.
- 4) Nie należy dopuszczać do budowy szklarni ogrodniczych o pow. łącznej ponad 50 m². Mniejsze szklarnie powinny być odizolowane od otwartego krajobrazu zielenią wysoką.
- 5) Zabudowa powinna być grupowana w nieregularnych liniach zabudowy, wzdłuż dróg wiejskich, w sposób nadający im charakter współczesnych gościńców. Przy drogach, przed budynkami mogą być wydzielone pojedyncze miejsca postojowe. Na większe parkingi mogą być wykorzystane tylko place kompozycyjnie uzasadnione.
- 6) Obiekty turystyczne powinny dysponować powierzchnią parkingową dla samochodów (w tym: autobusów) w obrębie podwórza, na zapleczu budynku usytuowanego przy ulicy wiejskiej.
- 7) Zabudowa nie odpowiadająca ww. zasadom powinna być w miarę możliwości przebudowana lub maskowana zielenią.
- 8) Zagospodarowanie terenu ustalane prawem miejscowym (w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego opracowanych dla całej jednostki osadniczej lub jej części) powinno następować z uwzględnieniem zasad ochrony dziedzictwa kulturowego. W przypadku planów sporządzanych dla części jednostki, powinna być opracowana koncepcja pozwołań z całym układem.
- 9) Dopuszcza się indywidualne odstępstwa od wymienionych zasad, w celu urozmaicenia i nadania indywidualnych cech miejscu. Zmiany te powinny być jednak utrzymane w dyscyplinie ogólnego ładu i harmonii i nie mogą wprowadzać form obcych tradycyjnej wiejskiej architekturze.

Dział VI ZAGOSPODAROWANIE TURYSTYCZNE

1. Preferuje się następujące formy zainwestowania turystycznego:

- 1) gospodarstwa agroturystyczne - zwłaszcza w odpowiednio przystosowanych domach i zagrodach wiejskich,
- 2) usługi (głównie baza noclegowa i gastronomiczna) w adaptowanych na te cele obiektach porolniczych, poprzemysłowych, pałacach i leśniczówkach,
- 3) małe stadniny, do 20 koni (lokalizacje poza terenami cennymi przyrodniczo i mało odpornymi na degradację związaną z tą formą rekreacji),
- 4) schroniska młodzieżowe w obiektach szkolnych,

- 5) małe pensjonaty i budynki letniskowe w adaptowanych budynkach lub nowe w istniejących jednostkach osadniczych,
  - 6) kąpieliska i przystanie z niezbędnym wyposażeniem,
  - 7) wypożyczalnie sprzętu turystycznego,
  - 8) punkty informacji turystycznej,
  - 9) parkingi w obszarach zabudowy i przy drogach, lokalizowane szczególnie w rejonach krzyżowania się dróg publicznych ze szlakami turystycznymi,
  - 10) stacje wodne - w obszarach uzgodnionych z Dyrekcją Parku - pow. do 0,5 ha, pojemność do 40 wodniaków, urządzenia - pole biwakowe, sanitariaty, ujęcie wody, kuchnia turystyczna, pomost; dopuszczalna lokalizacja noclegowni.
2. Na terenie Parku i w jego sąsiedztwie znajdują się (por. załącznik kartograficzny w skali 1:50000):
- 1) szlaki turystyki pieszej PTTK,
  - 2) ścieżki przyrodnicze - wytyczone, opisane i przygotowane do użytkowania turystycznego przez Dyrekcję Parku,
  - 3) ścieżki dydaktyczne - wytyczone, opisane i przygotowane do użytkowania turystycznego przez Nadleśnictwa: Leśny Dwór i Bytów,
  - 4) trasy rowerowe.
3. Proponuje się wytyczenie i urządzenie nowych szlaków turystycznych turystyki pieszej i rowerowej (lokalnie samochodowej), zgodnie z ideą "tu bezpiecznie zaparkuj, dalej jedź rowerem lub idź pieszo".
4. Określa się główne węzły turystyczne związane z doliną Słupi, wymagające kompleksowego zagospodarowania: parking strzeżony (w sezonie), pole biwakowe lub stacja wodna, schron przeciwdeszczowy, pojemniki na śmieci, miejsce na ognisko:
- 1) Lubuń,
  - 2) Gałąźnia Mała,
  - 3) Gołębia Góra,
  - 4) Soszyca.
5. Wyznacza się miejscowości, które powinny pełnić rolę węzłów integracji komunikacyjnej turystyki z drogą międzyregionalną lub regionalną obsługującą Park z zewnątrz (możliwość noclegu lub dłuższego pobytu, zamówienia noclegu w innych fragmentach Parku, strzeżonego parkowania samochodu, zmiany środka transportu na rower lub inny

proponowany przez gminę lub dyrekcję Parku (bryczka, meleks, mikrobus), wypożyczenia sprzętu turystycznego, zamówienia kajaków itp.):

- 1) Czarna Dąbrówka,
- 2) Jasień,
- 3) Borzytuchom,
- 4) Kołczygłowy,
- 5) Suchorze,
- 6) Kwakowo,
- 7) Dębica Kaszubska,
- 8) Motarzyno.

6. W poszczególnych miejscowościach Parku i otuliny (także tych, które nie zostały zaliczone do punktów węzłowych) należy przewidzieć, komplementarne wobec całej sieci, elementy zagospodarowania turystycznego: schroniska młodzieżowe (szkoły), kwatery prywatne, gospodarstwa agroturystyczne, miejsca biwakowania, wypożyczalnie rowerów, wypożyczalnia kajaków, ew. inne.

7. Zaleca się organizację “pętli” szlaków oraz tras rowerowych i pieszych, nawiązujących do głównych dróg (por. załączniki kartograficzne w skali 1:25000 i 1:50000):

- 1) Krzynia - Leśny Dwór - Wierszynko - Konradowo - powrót żółtym szlakiem do Krzyni,
- 2) Niepogłędzie - Gałąźnia Wielka - Gałąźnia Mała - Grabówko - Jez. Konitowskie - Niepogłędzie,
- 3) Gałąźnia Mała - Górki - Barnowo - Sierowo - Krosnowo - Grabówko - Gałąźnia Mała,
- 4) Krosnowo - Borzytuchom - Niedarzyno - Krosnowo,
- 5) Unichowo - Jawory - Budowo - Budówko - Unichowo,
- 6) Soszyca - Jez. Obrowo - Jez. Skotawsko - Kartkowo - rz. Słupia - Soszyca,
- 7) wokół Jeziora Głębokiego - trasa wyłącznie piesza,
- 8) Dębica Kaszubska - Leśny Dwór - droga leśna na Wierszyno (możliwość zwiedzenia ścieżki dydaktycznej) - Konradowo - Krzynia - PGR Skarszew - Leśny Dwór,
- 9) Barnowo - Barnowiec - Kołczygłowy - Kołczygłówki (kulturowy “szlak Puttkamerów”).

8. Zaleca się niezbędne zagospodarowanie (parking, miejsce odpoczynku, ew. miejsce noclegu) turystycznych tras samochodowych lub samochodowo-rowerowych (por. załączniki kartograficzne w skali 1:25000 i 1:50000):

- 1) szlak niebieski - nawiązanie do trasy gdańskiej: Bytów - Pomysk Wielki i Mały - Gołczewo - Jamno - Żukówko - Młynki - Jasień - Mydlita - Rokity - Rokitki - Kozin - Kozy - Mikorowo - Runowo - i dalej w kierunku na Słupsk,
- 2) Dębica Kaszubska - Skarszew - Lubuń - Kwakowo - Żelki - Żelkówko - Łysomice - Leśny Dwór - Dębica Kaszubska,
- 3) Krępa Słupska - Łosino - Słupsk,
- 4) Motarzyno - Gałąźnia Wielka i Mała - Wierszyno - Radusz - Kołczygłowy - Barnowo - Barnowiec - Kołczygłówki,
- 5) Bytów - Gostkowo - Gołębia Góra - Unichowo - Budowo - Motarzyno - Dębica Kaszubska - połączona z pętlą trasy pieszej i rowerowej Unichowo - Budówko - Budowo - Jawory - Budowo,
- 6) Jamno - Gołczewo - Jez. Stropno - Parchowo - Jamno, z możliwością wyboru trasy do Nakli i Sylczna.

9. Uznaje się, że tereny związane przestrzennie z doliną Słupi oraz rejon Jeziora Jasień osiągnęły ilościowy pułap rozwoju bazy recepcyjnej. Przyszłe zmiany powinny dotyczyć wyłącznie przekształceń jakościowych. Dla wszystkich wyżej wymienionych rejonów Parku należy opracować miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, w których określone zostaną zasady porządkowania przestrzeni turystycznej.

10. Należy dążyć do:

- 1) uwolnienia od zabudowy turystycznej (ośrodki wypoczynkowe i zespoły domków letniskowych) obrzeży jezior,
- 2) nie lokowania nowej zabudowy w terenach jak wyżej oraz na stokach o nachyleniu przekraczającym 7° ,
- 3) maksymalnego ograniczenia wjazdu samochodami na tereny leśne,

11. Najpopularniejszą formą turystyki na obszarze Parku jest turystyka weekendowa. Konieczne jest przygotowanie terenu do przyjęcia tej formy wypoczynku.

12. Rozwój turystyki w Parku i jego otulinie wymaga:

- 1) podniesienia standardu obiektów, standardu usług i ich otoczenia,
- 2) wprowadzenia systemowych rozwiązań w zakresie obsługi transportowej obszaru,
- 3) przeciwdziałania degradacji walorów krajobrazowych Parku i jego obrzeża,

- 4) rewaloryzacji poszczególnych miejscowości; przywracania ładu funkcjonalnego i estetycznego.
13. Preferowanymi formami turystyki są turystyka piesza i rowerowa, wyklucza się wszelkie formy sportów motorowych i motorowodnych.

Dział VII ZASADY GOSPODAROWANIA W OTULINIE PARKU

1. Na obszarze otuliny Parku nie należy lokalizować obiektów i podejmować przedsięwzięć mogących degradować walory przyrodnicze i krajobrazowe Parku.
2. Zaleca się, aby w postępowaniach w sprawach ocen oddziaływania na środowisko planowanych na obszarze otuliny Parku przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko uwzględniano przewidywane oddziaływanie tych przedsięwzięć na środowisko Parku.
3. Zaleca się, aby w postępowaniach w sprawach ocen oddziaływania na środowisko nowych obiektów (oczyszczalni ścieków, ośrodków hodowli ryb łososiowatych, zakładów produkcyjnych itp.), lokalizowanych na obszarze otuliny Parku, w zlewni rzeki Słupi, uwzględniano sumaryczne oddziaływanie zanieczyszczeń odprowadzanych z projektowanych i istniejących obiektów na jakość wód rzeki w Parku.
4. Zaleca się, aby budowę nowych obiektów hydrotechnicznych oraz wykonywanie melioracji odwadniających w zlewni rzeki Słupi, na obszarze otuliny Parku, realizowano wyłącznie w niezbędnych przypadkach, w sposób nie zakłócający stosunków wodnych w Parku i nie powodujący pogorszenia warunków życia biologicznego w wodach na obszarze Parku.

Dział VIII DZIAŁANIA ORGANIZACYJNE, EDUKACYJNE I BADAWCZE

Rozdział 1 Działania organizacyjne

1. W celu zwiększenia efektywności ochrony wód powierzchniowych i podziemnych w Parku, postuluje się:
  - 1) wyznaczenie otuliny Parku obejmującej w całości obszar dorzecza górnej Słupi,

- 2) sporządzenie warunków korzystania z wód dorzecza rzeki Słupi, zgodnie z przepisami Ustawy Prawo wodne; w następnej kolejności - sporządzenie warunków korzystania z wód dorzecza rzeki Łupawy,
  - 3) ustanowienie stref ochronnych źródeł i obszarów źródliskowych na obszarze Parku; objęcie wszystkich obszarów źródlisk w Parku ochroną ścisłą w odniesieniu do warunków wodnych,
  - 4) opracowanie dokumentacji Głównych Zbiorników Wód Podziemnych na obszarze dorzecza Słupi,
  - 5) ustanowienie stref ochronnych dla wszystkich ujęć wód podziemnych w Parku, w szczególności ujęć komunalnych.
2. Zaleca się, aby użytkownicy obiektów, z których odprowadzane są ścieki do wód powierzchniowych na obszarze Parku oraz w zlewniach cieków mających wpływ na jakość wód powierzchniowych w Parku, zostali zobowiązani przez właściwe organy, w oparciu o wydawane pozwolenia wodnoprawne, do przeprowadzania co najmniej dwa razy w roku badań jakości odprowadzanych ścieków, w zakresie następujących, podstawowych wskaźników: BZT₅, ChZT, zawiesina ogólna, azot ogólny, fosfor ogólny, miano Coli.
3. Zobowiązuje się Dyrektora Parku do uczestniczenia w postępowaniach wodnoprawnych dotyczących:
- 1) wszystkich obiektów, inwestycji i działań na terenie Parku,
  - 2) obiektów, inwestycji i działań na obszarze otuliny Parku, mogących mieć wpływ na stan środowiska Parku.
4. Zaleca się, aby dla wszystkich planowanych przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko Parku był sporządzany raport oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko.
5. W celu zwiększenia efektywności działań ochronnych dotyczących jezior lobeliowych na obszarze Parku proponuje się:
- 1) podjęcie przez Dyрекcję Parku, Administrację Lasów Państwowych i samorządy gmin, działań mających na celu ochronę jezior lobeliowych, w tym ubieganie się o środki finansowe na realizację wspólnego programu ochrony tych jezior,
  - 2) przejęcie jezior lobeliowych w zarząd lub użytkowanie przez Dyрекcję Parku lub Administrację Lasów Państwowych.
6. Zaleca się utworzenie przy miejskiej oczyszczalni ścieków w Bytowie laboratorium pozwalającego na prowadzenie bieżącej kontroli efektywności funkcjonowania tej oczyszczalni oraz świadczenie usług w zakresie badania ścieków z innych, mniejszych oczyszczalni w Parku i otulinie.
7. Zaleca się przeprowadzenie analizy możliwości wykorzystania źródeł energii odnawialnej dla potrzeb zaopatrzenia w ciepło gmin objętych granicami Parku i otuliny oraz oceny

wielkości lokalnych zasobów energetycznych, w szczególności: drewna i odpadów drzewnych, słomy, biogazu z fermentacji odchodów zwierzęcych, energii słonecznej.

8. Zaleca się sukcesywne tworzenie przez Dyрекcję Parku cyfrowej (komputerowej) bazy danych o stanie środowiska Parku i jego otuliny oraz o obiektach, stanowiących zagrożenie dla środowiska na tych obszarach.
9. Proponuje się włączenie Dyrektora Parku w skład wojewódzkiego zespołu do spraw ochrony przeciwpożarowej i ratownictwa.

Rozdział 2 Działania badawcze, monitoringowe i kontrolne

1. Zaleca się przeprowadzenie, w terminie nie przekraczającym 1 roku od dnia wejścia rozporządzenia w życie, ocen oddziaływania na środowisko lub przeglądów ekologicznych istniejących obiektów, mogących oddziaływać na środowisko Parku, w szczególności:
  - 1) fermy tuczu trzody chlewnej w Jerzkowicach,
  - 2) fermy tuczu trzody chlewnej w Gostkowie,
  - 3) bazy paliw płynnych "Naftobazy" w Ugoszczy,
  - 4) nie eksploatowanego składowiska odpadów przemysłowych (niebezpiecznych) byłych Zakładów Garbarskich "Skotawa" koło Dębnicy Kaszubskiej,
  - 5) nie eksploatowanego mogilnika koło Tuchomia.
2. Zaleca się prowadzenie lokalnego monitoringu stanu środowiska w rejonie obiektów wymienionych w ust. 1, w szczególności monitoringu jakości wód podziemnych i powierzchniowych. Szczegółowe wymogi w tym zakresie powinny zostać określone na podstawie zalecanych do przeprowadzenia ocen oddziaływania na środowisko lub przeglądów ekologicznych.
3. Zaleca się monitorowanie stanu środowiska, w szczególności jakości wód podziemnych i powierzchniowych, w rejonie następujących wysypisk odpadów (w niektórych przypadkach będących również wylewiskami nieczystości płynnych):
  - 1) znajdujących się na obszarze Parku w rejonie miejscowości: Unichowo, Borzytuchom, Lubuń, Wierszyno,

- 2) znajdujących się na obszarze otuliny Parku w rejonie miejscowości: Sierzno, Struszewo, Kołczygłowy, Kotowo, Podole Małe, Czarna Dąbrówka, Parchowo, Gołczewo, Tuchomie, Trzebiatkowa, Tuchomko.
4. Zaleca się prowadzenie monitoringu oddziaływania istniejącej oczyszczalni botanicznej (korzeniowej) w Jasieniu na jakość wód powierzchniowych i płytko zalegających wód podziemnych.
5. Zaleca się, aby projekty monitoringu lokalnego w rejonie obiektów mogących mieć wpływ na stan środowiska Parku były opiniowane przez Dyrektora Parku.
6. Zaleca się, aby kopie sprawozdań z badań monitoringowych prowadzonych w rejonie obiektów mogących mieć wpływ na stan środowiska Parku były przekazywane do wiadomości Dyrektora Parku.
7. Niezbędne jest prowadzenie przez WIOŚ okresowych kontroli obiektów mających wpływ na jakość wód powierzchniowych w Parku, w szczególności:
  - 1) oczyszczalni ścieków obsługujących 400 i więcej mieszkańców równoważnych (MR),
  - 2) hodowli ryb łososiowatych,
  - 3) ferm hodowlanych o liczbie zwierząt przekraczającej 500 DJP.
8. Zaleca się przeprowadzenie kontroli, mających na celu określenie oddziaływania na środowisko, w szczególności na jakość wód podziemnych i powierzchniowych, istniejących na obszarze Parku ogólnodostępnych i zakładowych stacji paliw płynnych.
9. Zaleca się przeprowadzenie kontroli oddziaływania gospodarstw rolnych istniejących na obszarze Parku na jakość wód powierzchniowych i podziemnych. Kontrolą powinny zostać objęte gospodarstwa rolne prowadzące hodowlę zwierząt w liczbie powyżej 50 DJP, w przypadku chowu ściółkowego - powyżej 100 DJP.
10. Informacje o wynikach badań kontrolnych obiektów mających wpływ na stan środowiska Parku powinny być przekazywane przez Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska do wiadomości Dyrektora Parku.
11. Zaleca się, aby monitoring jakości wód rzek i jezior w Parku i jego otulinie prowadzony był przez WIOŚ w porozumieniu z Dyrektorem Parku, w szczególności w zakresie lokalizacji punktów kontrolnych. Wyniki badań monitoringowych powinny być przekazywane do wiadomości Dyrektora Parku.
12. Zaleca się prowadzenie przez WIOŚ badań jakości wód jezior w Parku z następującą częstotliwością:
  - 1) jezior lobeliowych - w okresach co 3-5 lat,
  - 2) pozostałych jezior o powierzchni powyżej 10 ha - w okresach co 5-7 lat, w pierwszej kolejności jezior: Głębokiego, Konitowskiego, Krzynia, Konradowo, Skotawsko Małe i Rybiec.

13. Zaleca się rozważenie możliwości prowadzenia monitoringu jakości powietrza na obszarze Parku w stacji lub stacjach, pozwalających na oznaczanie 24-godzinnych stężeń SO₂, NO₂ i pyłu zawieszonego. Na obszarze otuliny Parku proponuje się lokalizację takiej stacji w mieście Bytowie.
14. Zaleca się, aby ewentualne wznowienie prac zmierzających do budowy infiltracyjnego ujęcia wody w dolinie Słupi zostało poprzedzone wykonaniem szczegółowych badań przyrodniczych terenu.
15. Zaleca się rozwijanie programów czynnej ochrony w odniesieniu do gatunków chronionych, zagrożonych wyginięciem, dla których istnieją w Parku dogodne, jednak nie zajęte lub nie w pełni wysyczone siedliska.
16. Zaleca się zbudowanie w lasach w okolicach Krosnowa platformy lęgowej, przeznaczonej dla rybołowa, usytuowanej na wysokim słupie lub na ściętym wierzchołku wysokiej sosny (preferuje się drugie rozwiązanie).
17. Zaleca się dokonanie oceny aktualnego stopnia naturalności fitocenoz leśnych, określenie faz degeneracji oraz dynamiki roślinności leśnej na powierzchniach zniekształconych siedlisk lasu mieszanego, lasu świeżego, przewidzianych w planach urzędzenia Nadleśnictw Leśny Dwór i Bytów do przebudowy drzewostanów (dotyczy to obszarów położonych w zachodniej, południowo-zachodniej oraz środkowej części Parku).
18. Zaleca się pozostawienie wybranych, najbardziej zbliżonych do naturalnych fragmentów fitocenoz kwaśnej buczyny niżowej oraz świeżego boru sosnowego jako powierzchni modelowych (bez ingerencji gospodarczej), w których można obserwować naturalne procesy i zmiany. Są to:
  - 1) w Nadleśnictwie Leśny Dwór, w obrębie Skarszów - na terenie oddz. 340g, 363a, 370g, 373k, 374j, 376l, 377f, 381a, 383i, 386h,
  - 2) w obrębie Leśny Dwór - na terenie oddz. 72b, 75i, 76h, i, 77h, 98c, 99d, 100i, 101d, 106a, 115d, 126, 127a, 128b, 130c, 131d, 132b, 133a, d, 147, 148a, 149d, 150b, 151a, 152i, 155a, i, 157b, 158a, 159h, 168i, 169b, 172b, 173c, 178a, 179a, 181b, 190d, 191a, 198a, 209d, 256g, h, 284f, i, 306k, 319a, 332d, 355b, 356a, 381,
  - 3) w Nadleśnictwie Bytów, w obrębie Borzytuchom - na terenie oddz. 20, 50d, 170g, 171p, 200i, 201a, 203, 204f, i, 210b oraz w obrębie Gołębia Góra - na terenie oddz. 435a, b, c, d, 460c, 462g, 473g.

Rozdział 3 Działania informacyjno-edukacyjne

1. Zaleca się przygotowanie i prowadzenie przez Dyрекcją Parku, we współpracy z Administracją Lasów Państwowych, samorządami, szkołami i organizacjami pozarządowymi kampanii edukacyjno-informacyjnych, pozwalających na kształtowanie racjonalnych zachowań społeczności lokalnych w postępowaniu z odpadami.

2. W celu upowszechnienia zasad ochrony środowiska i przyrody w produkcji rolniczej na obszarze Parku i jego otuliny zaleca się:
  - 1) prowadzenie edukacji ekologicznej mieszkańców wsi,
  - 2) propagowanie rolnictwa ekologicznego i proekologicznych form gospodarki rolnej,
  - 3) dążenie do wprowadzenia doradztwa nawozowego dla poszczególnych gospodarstw rolnych.
3. W celu optymalizacji gospodarki leśnej zaleca się prowadzenie doradztwa w zakresie gospodarki leśnej w lasach niepaństwowych.
4. Zaleca się podjęcie działań edukacyjnych i wychowawczych na rzecz ochrony fauny wodnej PKDS (szkoły, PZW, samorządy lokalne itp.), w tym popularyzację sportowych metod połowu (wędkarstwa muchowego oraz spinningowego).

Dział XIII ZASADY AKTUALIZACJI PLANU OCHRONY PKDS

1. Plan sporządzony jest na lata 2003 – 2022.
2. Dyrektor PKDS sporządza nie rzadziej, niż raz na 5 lat sprawozdanie z realizacji ustaleń planu ochrony, zawierające wyszczególnienie efektów wdrażania planu, ocenę aktualności planu i wnioski w sprawie aktualizacji.
3. Wcześniejsza weryfikacja planu może nastąpić w wyniku:
  - 1) zmiany przepisów prawa,
  - 2) zaistnienia sytuacji katastrofalnych,
  - 3) stwierdzenia takiej konieczności podczas badań naukowych lub okresowych ocen aktualności planu.
4. Wnioski w sprawie weryfikacji “Planu ochrony PKDS” mogą zgłaszać do Wojewody Pomorskiego w szczególności :
  - 1) Dyrektor Parku,
  - 2) Wojewódzka Komisja Ochrony Przyrody przy Wojewodzie Pomorskim,
  - 3) Wojewódzki Konserwator Przyrody,
  - 4) Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Szczecinku.

5. Zaleca się udział zespołu autorskiego "Planu ochrony PKDS" w pracach aktualizujących zapisy planu ochrony oraz w okresowych ocenach jego realizacji.
6. Wskazuje się na celowość podjęcia prac nad korektą granic Parku umożliwiającą poprawę skuteczności realizowanych zadań ochronnych.